

IRAKAS IR LIETUVA

Sausio 13 mirė perestroika

Vytautas Meškauskas

Prieš kelias dienas į galvą nebūtų atėjusi mintis sugre-tinti tuos abu kraštus. Tiesa daug kas būkštavo, kad vi-so pasaulio dėmesiui nukryp-us į Persijos įlanką Mas-kva bandys 'susitvarkyti' su Lietuva. Prisiminė 1956 m. Suezio krizė, kurios proga kitas 'reformatorius' Chruščiovas paklupdė Vengriją. Vyresnieji turėtų atsiminti 1940 m. birželio vidurį, ka-da vokiečiai sutriuškino prancūzų ir jų sąjungininkų armijas. Vakarų Europos kapituliacija ir jos išpūdis leido sovietams tada užimti Lietuvą be jokio triukšmo.

Irako byla yra kiek skirtinga. Palyginti mažas kraštas, okupavęs dar mažesni, sulaukė šį kartą viso pasaulio pasmerkimo. Pirmą sykį Jungtinės Tautos pripažino, kad ir mažesnių valstybių tautų suverenumas yra ne-liestinas, jo pažeidimas turi būti nubaustas ir jų statusas atstatytas. Žinoma, tai todėl kad - nors dėl skirtingų inte-resų, - tam pritarė didžio-sios, veto teisę turinčios vals-tybės. Sykį tačiau pradėjus eiti tuo keliu, dar po kelių precedentų, galima būtų tikėtis tarptautinės teisės su-

tvirtėjimo. Prezidentas Bu-shas kalbėjo apie naujos pa-saulinės tvarkos aušrą.

Tol kol buvo taikomos tik ūkinės sankcijos, atrodė, kad didelė amerikiečių dalis pritaria savo prezidento poli-tikai. Bet kai buvo pradėta kalbėti apie reikalą panaudo-ti jėgą, nuomonės staiga pa-sikeitė. Tiesa, po ilgokų dis-kusijų, ir Senatas ir Atstovų rūmai sutiko su jėgos panau-dojimu, kaip tai buvo numa-tyta JT Saugumo Tarybos rezoliucijoje, Irako iš Kuwe-ito pašalinimui, kas patenki-no JAV konstitucijos reikala-vimą, kad karą paskelbti ga-li tik Kongresas. Tačiau tas nutarimas padarytas paly-ginti maža dauguma, kas kalba už didelės JAV pilie-čių dalies nenorą paremti 'naują pasaulio tvarką' dau-giau negu kalbomis.

Argumentai prieš buvo gana rimti. JAV nėra pasau-lio policininkas. Jėgos pa-naudojimas negali apsieiti be žmonių aukų - senatoriai ir kongresmanai nežinos kaip pateisinti prieš žuvusių jų gimines. Ir iš viso - kas žino, kas bus Iranui davus smūgį? Ar dėl jo palikimo neprasidės kitų arabų tarpu-

Sovietų kareiviai puola lietuvius, bandančius apginti parlamento rūmus.

savio karas? O gal jie visi stos kariauti prieš Izraelį? Žodžiu, kad ir nemalonas status quo gali būti patrauk-lesnis už netikrą ateitį.

Šitie argumentai, nors tie siogiai mūsų neliečia, yra iš-dėmetini tiems, kuriems no-risi tikėti į viešosios nuomo-nės galią. Žmonės tik pikti-nosi Hitleriu iki jis juos už-puolė. Ir Stalinu. Bet ka-dangi tas jų nepuolė - ir jie jam nieko nedarė. Atvirkš-čiai. Per aukščiau minėtas diskusijas Lietuva porą sy-kių buvo paminėta kaip pa-vyzdys, kuris neiššaukė jo-kios reakcijos, bet kartu pa-dėtis Sovietų Sąjungoje bu-vo cituojama, kaip argumen-tas už kantrybę. Girdi, JAV prieš Staliną nekovojo, bet tik kantriai išlaukė kol jis pats nusibaigė, o dar kelioli kai metų praėjus nedaug li-ko ir iš jo palikto režimo.

Prie to galima dar pridėti nemėgiama, tačiau labai pai-somą faktą. Laimėjęs Sad-dam Hussein galėtų kontro-liuoti apie 40% viso pa-saulio naftos rezervų. O kas yra Lietuvoje ir kitose sovietų imperijos pakraščio valstybėse?

Kaip ten buvo - Gorbačiovas apskaičiavo, kad ka-ro grėsmė su Iraku jam duo-da laisvesnes rankas. Kaip Saddam, jis kiek apsiskaičia-vo. Visuotinas pasipiktini-mas sovietų veiksmais Lietu-voje buvo didesnis negu jis laukė.

Tas atvejis nebuvo visai jam nelauktas. Jis vaidino, kad viskas, ypač žmonių au-kos, kurios nūdien taip jau-dina žmoniją, atsitiko prieš jo valią. Bet ar dabartinę pa-dėtį nepranašavo atsistaty-dindamas Ševerdnadžė?

Pareiškimas visuomenei

Lietuvių pagrindinių organizacijų atstovai, susirinkę nepaprastam posėdžiui 1991 m. sausio 13 d. Chicagoje, pareiškia:

Šiuo metu Sovietų Sąjungos kariuomenė ir desantininkai papildomai įsiveržė į Lietuvos teritoriją, užima valsty-bines įstaigas ir jėga tebetėsia Lietuvos okupaciją.

Ryžtinga beginklė lietuvių tauta protestuoja ir gina demokratiškai išrinktą Lietuvos Respublikos Aukščiausią Tarybą ir vyriausybę. Jau yra daug užmuštų ir sužeistų Lietuvos laisvės gynėjų.

Kviečiame visuomenę šiuo tragišku tautai momentu dar aktyviau įsijungti į pagalbą Lietuvai. Kreipkimės į Jungtinių Amerikos Valstybių ir kitų kraštų vyriausybes prašydami jų sustabdyti kruvino teroro veiksmus Lietuvoje. Reikalaujame, kad iš Lietuvos būtų išvestos okupaci-nės Sovietų Sąjungos pajėgos ir kad nebūtų trukdoma de-mokratiškai išrinktai Aukščiausiajai Tarybai ir vyriausy-bei vykdyti savo pareigas.

Išpėjame visuomenę nesileisti būti klaidinamiems So-vietų Sąjungos pastangoms sudaryti išdavikišką vyriausy-bę. Smerkiame tuos, kurie prie tokios vyriausybės suda-rymo prisideda ir ją remia.

Esame vienybėje su ryžtingai kovojančia visa Lietuvos Respublikos visuomene, jos Aukščiausiaja Taryba ir vy-riausybe.

VLIK-as:

Dr. Kazys Bobelis
Pilypas Narutis
Vytautas Jokūbaitis

PLB -nė - Pirmininko

dr. V. Bieliausko įgaliotiniai:
Dr. Adolfas Damušis
Dr. Petras Kisieliūs

ALT-ba:

Grozvydas Lazauskas
Teodoras Blinstrubas
Dr. Vytautas Dargis

JAV LB Krašto Valdyba:

Dr. Antanas Razma
Dr. Tomas Remeikis
Rimantas Dirionis

Associated Press

Už Nepriklausomybę ir vyriausybę prie Aukščiausios Tary-bos rūmų minia žmonių ...

Sunku bet kam patikėti, kad Lietuvos kompartijos ideologas Juozas Jarmala-vičius, stojęs Lietuvos Išgel-bėjimo komiteto priešakin, tai padarytų be Gorbačiovo žinios, ką jis tarp kitko pats pripažino, prieš kariuome-nei puolant minia.

Ne dėl ko kito ir patsai Gorbačiovas staiga pasisiūlė Bushui vėl tarpininkauti pa-sitarimams su Saddam, lyg ir norėdamas atsiprašyti už įvykius Lietuvoje: žiūrėk, aš jums ir be perestorikos vistiek dar naudingas!

Žodžiu, į Lietuvą žiūrint aplinkiniais keliais, per toli-mą Iraką gali ryškiau pama-tyti, kad iš užsienio pagal-bos negali daug tikėtis. Kiekvienu atveju - jos lau-kimu negali remti visos sa-vo politikos. (žiūr. Apžval-ga).

• Vakariečių ekonomis-tų grupė, Sovietų Sąjungos ekonomikos planavimo vir-šininkui Stanislavui Shatali-nui prašant, paruošė planą sovietų ekonomikai įjungti į bendrosios rinkos sistemą.

SAVAITINĖ POLITIKOS Apžvalga

Vilniaus įvykiai nuaidėjo per visą pasaulį. - Bushas juos 'apgaildestauja'. - Maskva nuduoda jų neįsakiusi. - Europa pasipiktinusi ir išsigandusi.

Nepaisant labai nepalankiai susidėjusių aplinkybių, naujos lietuvių aukos pereitą savaitgalį padėtos ant nepriklausomybės aukuro, vėl atkreipė viso pasaulio dėmesį į Lietuvą. Tur būt neliko nė vieno atsakingo užsienio politikos vedėjo Vakarų Europoje, kuris liktų nepasipiktinęs sovietų veiksmais ir to nepareiškęs. Labai užimtas kitais reikalais prezidentas Bush pareiškė vos atskridęs iš savaitgalio būstinės sekmadienį, kad niekas negali pateisinti jėgos panaudojimą prieš taikingai ir demokratiškai besilaikančias teisėtai išrinktas jų vyriausybes ir pačias tautas:

"Jungtinių valstybių mintys ir maldos yra joms skirtos, ypač lietuvių tautai pergyvenusiai tokią didelę tragediją."

Pirmadienį prezidentas Gorbačiovas pareiškė tos kariuomenės intervencijos neišsakęs ir pažadėjo tardymą, nors lietuviai jau senokai įtarė, kad kažkas rengiama. Neseniai paskirtas vidaus reikalų ministras sovietams pasidavęs latvis Pugo paspėjo dar prieš Gorbačiovo paneigimą pasigirti:

"Padarytas žingsnis nebuvo pats geriausias, bet taip jau atsitiko. Situacija yra (mūsų) kontroliuojama".

Ką tik girdžiu patį Gorbačiova per televiziją sakančią, kad įsakymą šauti davė Vilniaus igulos viršininkas maj. gen. Vladimir N. Užkopčik, kuris yra atsakingas už tvarką, bet negavęs įsaky-

Gelbsti sovietų parašutininčių pašautą lietuvį ... Atpažintas klūpantis Darius Kuolys, Kultūros ir švietimo ministras

mo šaudyti. Tokiu būdu išeina, kad jis šaudęs ne ku nors kito, bet Lietuvos gelbėjimo komiteto pirmininko J. Jarmalavičiaus prašymu. Kaip kompartijos istorijos žinovas – jis buvo Vilniaus Lietuvos kompartijos istorijos instituto direktorius – Jarmalavičius pasirodė, kad kompartijos istorijos neužmiršo ir ja toliau vadovaujasi.

Jam pasirodė, kad Lietuvoje subrendo 'revoliucinė situacija' kai Prunskienės vyriausybė paskelbė kainų pakėlimą, bet pasigirdus protestams, Aukščiausioji Taryba jį

atšaukė, po ko ji atsistatydino. Iš viso Lietuvoje nebuvo pravesta aiški linija tarp vyriausybės ir Aukščiausios Tarybos – seimo kompetencijų, kas kėlė nemažą sąmyšį. Tai buvo atmosfera pradėti ką nors pikto. Lietuvių garbei reikia pastebėti, kad prie Jarmalavičiaus jie nenorėjo prisidėti. Kitų pavardžių dar negirdėti.

Kad padėtis Persijos įlankoje nukreipė į save amerikiečių dėmesį – skaičiuota teisingai. Europa, kuri siunčia visokeriopą pagalbą Sovietijai, buvo, atrodo, užmiršta. Iš tikro ji nepaprastai pasipiktino ir nusivylė Gorbačiovu. Ne tik Lenkijoje, bet ir kitur pasigirdo balsų reikalaujančių atšaukti Gorbačioviui duotą Nobelio taikos premiją, kuri dabar atrodo kaip pasityčiojimas iš visko, kas žmonėms šventa. Vokietijos užsienio reikalų ministeris Genchelis, kaip patirta iš privačių šaltinių, paskambinęs Gorbačioviui klausdamas ar Lietuvos įvykiai negali pasikartoti Vokietijoje, kur sovietai vis dar turi gausias savo kariuomenės dalis, vokiečių išlaikomas ir apmokamas? Pagalbos sovietams bent laikinas suspendavimas laikomas beveik tikru dalyku.

N.Y. TIMES, kurio korespondentas Vilniuje Bill Keller pats matė, kad Vilniuje sovietų pulkininkas šovė į veidą jaunam lietuviui, ir kuris paskutinėm dienom Lietuvos įvykiams skyrė daug

■ Iš kitos pusės

RESPUBLIKA pradėjo spausdinti kai kuriuos dokumentus ir liudininkų parodymus iš NAUJOSIOS ROMUVOS leidėjo Juozo Keliučio bylos, iškeltos jam jau grįžus iš Sibiro. Gaudu skaityti, kaip jis įtikinėjo tardytojus rusus, kad nepriklausomoje Lietuvoje spaudos cenzūra galėjo įsakyti redaktoriams pasirašyti savo pavardę jiems pristatytus prieškomunistinius straipsnius. Galima suprasti, kad tiek iškentėjęs Sibire, ką aprašė savo memuaruose, išleistuose Amerikoje DANGUS NUSIDAŽO RAUDONAI pavadinimu, jis jokių būdu nenorėjo grįžti.

Labai galimas daiktas, kad tokiu originaliu būdu gintis jį paskatino patyrimas, kad vis eilė jo NAUJOSIOS ROMUVOS bendradarbių ne tik išsisuko, bet ir visai gerai įsitaisė.

Keliuotis rašo:

Aplankiau ir astronomą prof. P. Slavėną, kaip buvusį labai aktyvų NAUJOSIOS ROMUVOS bendradarbį. Šis jau visiškai pasikeitęs. Laiko save bolševiku ir internacionalistu, šaiposi iš buvusios Lietuvos. Aš jo nuoširdžiai paklausiu, ar jis pats tiki tuo, ką jis dabar nuolat kalba ir visur skelbia.

"Teisinga tai, kas naudinga!" – ciniškai man atsako ir kvatoja visa burna.

Vėliau suimtas Kleliuotis prašė pašaukti keletą savo charakterio liudininkų, bet tik ne Slavėną.

Galit suprasti mano nustebimą, ATGIMIMO 47 Nr. pastebėjus jauno filosofo Arvydo Juozaičio, kuris tuo laiku dar nebuvo gimęs, pasikalbėjimą su akademiku Pauliu Slavėnu, pavadintą ISMINTIES TYLA. Jame teigiama:

Šiandien, kuomet Didysis Sąjūdis jau pasitraukęs iš gyvenimo ir kasdienybės vis giliau klampina mus į sudėtingiausias problemas, vis dažniau pajunti nesenos praeities klaidų kainą. Viena jų – tylintis akademikas Paulius Slavėnas, kurio žodžio taip ir neišgirdome, o tikriausiai nenorėjome išgirsti. Nekvietėme jo į tribūnas ir laikraščių puslapius.

"Kodėl?" – vis klausiu savęs ir jaučiu gėda kyla gomuriu ...

Jaunas filosofas atsinešė paskutinį ŽIDINIO Nr. Jame Slavėno str. apie 'demokratijos likimą' pirmoji dalis. Juozaitis teiravosi dėl jo tautos, bet akademikas nebeatsiminė, ką norėjo parašyti. Negavęs išsamaus atsakymo į klausimą apie šiuolaikinės Katalikų bažnyčios vaidmenį, Juozaitis pasiteiravo apie akademiko pasaulėžiūrą. Atsakymas buvo toks:

"Pasaulėžiūra mano tokia: į senatvę perėjau nuo astronominės kosmologijos prie bendros kosmologijos."

Gal Slavėno nepakvietimas į Sąjūdį ir nebuvo tokai didelė klaida.

(vm)

vietos, vedamajame taip rašo:

"Tūkstančiai Vilniaus demonstrantų šaukėsi laisvės ir giedojo 'Tautos giesmę' (parašyta lietuviškai), Lietuvos tautinį himną apie savo tėviškę, Lietuvos žemę. Šiandien viso pasaulio žmonės liūdi ir gieda su jais."

O mums jau seniai palankus jo kolumnistas William Safire siūlo konkrečius žingsnius. Visų pirma JAV galėtų pravesti Sovietijos pasmerkimą už paskutinius įvykius JT Saugumo Taryboje. Tegul sovietai jį vetuoja. Jų pačių žmonės ir baltai tai žinos.

Antra, Europa per savo organizaciją kontinento saugumui ir bendradarbiavimui turėtų irgi pasmerkti sovietų veiklą.

Trečia, JAV turėtų pripažinti Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybes ir užmegsti su jomis diplomatinis ryšius. Gorbačiovas, žinoma, prie to neprileis, bet mes galime laukti, lygiai kaip ir derybos su sovietais dėl nusiginklavimo.

Ar tai sulaukys Busho norimos 'naujos pasaulinės tvarkos įvedimo'? Sovietų pagal ba Persijos įlankoje jau nereikalinga. Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos nutarimai

tuo klausimu yra neatšaukiami ir Sovietų Sąjunga jau prieš tai pradėjo pristatynėti ginklų dalį Irakui.

Tie žingsniai neišvaduos anot Safire, pavergtų tautų, bet jie diskredituos Gorbačiovo režimą ir padrąsins tuos vyrus, moteris ir vaikus, kurie krito (prieš tankus) už teisę būti laisviems.

POETAUŽ LIETUVĄ

Mes esame trys poetai, draugai, reprezentuoją tris kalbas: lietuvių, rusų ir lenkų. Mes kreipiamės į pasaulio bendruomenę – kolegas rašytojus ir sąžinės žmones, – prabilti protestui prieš nežmonišką sovietų elgesį su Lietuvos žmonėmis. Paskutiniųjų dienų įvykiai karčiai primena mums blogiausius Sovietijos prasižengimus.

Tomas Venclova
Joseph Brodsky
Czeslaw Milosz

Paskelbta The New York Times, sausio 15, 91, kartu su Czeslaw Milosz – Nobelio premijos laimėtojas, profesorius emeritus University of California, Berkeley, CA – straipsniu už Lietuvą "Moscow's Poisoned Tomato".

Tame pačiame puslapyje, ON MY MIND kolumnoje, A.M. Rosenthal, nagrinėdamas dabartinę situaciją ir Lietuvos atvejį, kreipiasi į prezidentą Bush.

... The people of Vilnius, dead and alive, are showing us the truth – the greatest of gifts to a nation facing war. The truth is what is always has been. Appeasement always fails. Tyrants always betray free nations ... The gift of Vilnius should not bring despair or cynicism. It brings freedom from falsehood and cant ...

Mr. Bush, please, don't you see that only free governments and free people can create a truly secure world order – open to all who oppose tyranny? That is the meaning of Vilnius. It should be the meaning of Jan. 15, 1991, and what follows in war or peace.

• A.J. PUTERIS, Toronto, atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• JULIUS IR IRENA GELAŽIAI, Hickory Hills, Ill. atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

PIRKDAMI AR PARDUODAMI NAMUS FLORIDOJE

Ft. Lauderdale ir kitose Atlanto apylinkėse, kreipkitės pas EDMUNDĄ CAPĄ, Century 21 - Choice Realty. Tel. (305) 943-0946 arba 1-800-462-3028.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP.O. BOX 603206
CLEVELAND, OHIO 44103
Tel. (216) 431 - 6344
Fax 216 - 431 - 1614

6116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA (USPS 157580)

POSTMASTER: Send address changes to DIRVA
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published Weekly by
American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription
per year \$25.00 • Single copy 60 cents.Prenumerata metams \$25.00, pusei metų \$15.00 • Atskiro numerio
kaina 60 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu
nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai graži-
nami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Lietuvos Respublikos Aukščiausios Tarybos pareiškimas

Pastarųjų dienų tragiškų įvykių Lietuvoje seka rodo, kad jų kaltininkai – tai dar neįvardinti aukščiausio rango asmenys Maskvoje, taip pat grupė anonimų, pasivadinusių "nacionalinio gelbėjimo komitetu," ir Tarybų Sąjungos kariuomenė.

Tarybų Sąjungos telegramų agentūra TASS, ja pasikliaunanti centrinė televizija, radijas ir dalis laikraščių siekia žūbtūt įrodyti, kad Lietuvos Respublikos konstituciniai valdžios organai neva ima nebekontroliuoti padėties, kad tik minėtas anonimas "nacionalinio gelbėjimo komitetas" yra padėties "šeimininkas" ir yra remiamas Lietuvos žmonių daugumos. Šiems tikslams pasiekti griebiamasi šmeižtų ir dezinformacijos.

Užgrobdami Spaudos rūmus, kariškiai elgėsi kaip užkariautojai: Jie beatodairiškai šaudė į taikius gyventojus, kruvinai akcijai vadovavęs pulkininkas Kustriuk pats automato šūviais sužeidė beginklį Lietuvos Respublikos pilietį V. Lukšį, gra sindami ginklu išvarė iš pastato redakcijų ir spaustuvių darbuotojus, daugelį jų apiplėšė, šiurkščiai elgėsi su taikiais vilniečiais, atėjusiais saugoti pastato. Puolami, grobiami ir kiti pastatai, barbariškai niokojamas jų turtas. Visos šios karinės operacijos TASS'o, Tarybų Sąjungos televizijos pateikiamos kaip "teisėto turto" atsiėmimas.

Dezinformacijos viršūnė – melas, kuris paskleistas apie Lietuvos Respublikos radijo ir televizijos patalpų, televizijos bokšto ir radijo užgrobimą pradedant nuo to užgrobimo preteksto. Iš pat pradžių buvo stengiamasi nutyliėti, kad šiuos du (o ne vieną, kaip teigia TASS'as, centrinė televizija ir radijas bei kai kurie spaudos leidiniai) objektus, beje esančius skirtinguose miesto rajonuose, saugojo tūkstančiai beginklių žmonių. Sausio 13 d. TASS'

as pranešė, kad į tragiškai žuvusiųjų ir sunkiai sužeistų žmonių skaičių eš įskaitomi "Žmonės, nieko bendra neturintys su tragiškais įvykiais," kad žuvę tik du žmonės ir "didžioji žmonių dalis nukentėjo dėl spūsties pasigirdus prie Televizijos centro pastato atvykusių sunkiųjų tankų šūviams." Oficiali Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos informacija liudija, kad devyni beginkliai žmonės yra nušauti, vienas žuvo nuo sprogimo ir viena dvidešimt ketverių metų mergina sutraiškyta tanko. Medicininė ekspertizė parodė, kad vienas kariškis žu-

Rygoje imtasi atsargos priemonių apsaugoti telefono centrinę nuo sovietų kariuomenės užgrobimo ...

vo atakos metu nuo automato kulkos į nugarą. Tarybų Sąjungos masinės informacijos priemonės tendencingai sumažino aukų skaičių. Visiškai nutylima, kad kariškiai sužeidė 164 civilius asmenis, 26 iš jų būklė yra labai sun-

ki. Taip pat nutylima, kad karinė vadovybė iki šio momento slepia informaciją apie tikslų dingusiųjų be žinios žmonių skaičių.

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba parciš-

kia, kad TASS'as, kitos tiesą iškraipiančios TSRS informacijos priemonės, sąmoningai skleidamos dezinformaciją tapo nusikalstamų jėgų niekšybės įrankiu.

TSSR ginkluotosios pajėgos, 1991 m. sausio mėnesio pradžioje, Vilniuje smurtu užgrobė Spaudos rūmus, Lietuvos radijo ir televizijos bokštą, Vilniaus radijo mazgą bei kai kurių kitų įstaigų pastatus, suniokojo patalpas, įrengimus, plėšikavo. Priešiškų akcijų metu buvo žiauriausiu būdu nužudyti ir sužaloti pastatus saugoję taikūs žmonės. Tokiais veiksmais, kaip ir juos lydinčių fiktyvių valdžios struktūrų kūrimu arba skelbimu bei planinga dezinformacija, siekiam sukelti politinio, ekonominio ir kultūrinio gyvenimo suirutę Lietuvoje, palikti Lietuvos ir tarptautinę visuomenę be teisingos ir laisvos informacijos, galų gale nuversti teisėtą Lietuvos valdžią.

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba, griežtai protestuodama prieš brutalius TSRS ginkluotųjų pajėgų veiksmus, reikalauja kad Tarybų Sąjunga nedelsdama nutrauktų agresiją, išvestų karinius dalinius iš užgrobtųjų patalpų ir atlygintų padarytą materialinę žalą bei kitus nuostolius, taip pat išaiškintų ir patrauktų atsakomybėn kaltininkus, kad ir kokio aukšto rango jie bebūtų.

Vytautas Landsbergis
Lietuvos Respublikos
Aukščiausios Tarybos
Pirmininkas

Vilnius,
1.14.1991

(LIC)

An open letter to President Bush:

Support Baltic Freedom

Dear Mr. President:

Once again, Soviet troops have moved into the Baltic States. Soviet leaders again threaten to resort to cold war tactics. We believe the United States must immediately send a clear signal to Soviet leaders that the progress we have made over the past two years is greatly jeopardized by this action.

We urge you, Mr. President, to communicate the seriousness of the United States' concern to the Soviet leadership. Our government should stress that any coercive action taken in the Baltics may lead to cancellation of the upcoming summit, a halt in United States food aid to the Soviet Union, and end chances for improved trade relations between our countries.

The United States has never recognized the illegal occupation of Lithuania, Latvia and Estonia by the Soviet Union, the last remaining vestige of the Hitler-Stalin pact. We must now make clear that enforcing the pact through the use of Soviet troops will cause grave damage to United States-Soviet relations. We stand ready to work with you to ensure that peaceful evolution is allowed to progress in the Soviet Union.

Sincerely,

Alfonse M. D'Amato
United States Senator

Paul Simon
United States Senator

Jesse Helms
United States Senator

Connie Mack
United States Senator

Don Riegle
United States Senator

Bill Bradley
United States Senator

Orrin Hatch
United States Senator

Dennis DeConcini
United States Senator

Alan Dixon
United States Senator

Sponsored by:
VLIKAS - The Committee for the Liberation of Lithuania
The American Lithuanian Council
1609 Connecticut Avenue, Washington, D.C. 20009

JAV senatorių kreipimasis į prez. Bush buvo išspausdintas The Washington Post dienraštyje sausio 13 d.

Girdėta iš Vilniaus

Balys Gaidžiūnas

VIETOJ DERYBŲ PARAŠIUTININKAI IR TERORAS

Sovietų Sąjunga pastoviai organizuoja tokius įvykius, kurie Lietuvos žmonėse keltų baime, kasdienę įtampą ir netikrumą. Tam jie Lietuvoje naudoja pavaldžią komunistinės partijos atplaišą nuo visos Lietuvoje buvusios partijos. Jos priešaky pastatyti keli lietuviai, o dauguma narių kitataučiai. Naudoja Lietuvoje tebeveikiančią KGB ir kariuomenę.

Jei pasiseka suorganizuoti kokiuos neramumus, tuoj iš Kremliaus pradeda šaukti, kad Lietuvoje nesa tvarkos, skriaudžiami kitataučiai, kenkiama visai Sovietų Sąjungai. Lietuva esanti piktybių šašas, blogiausias pavyzdys kitomis, į tą sąjungą įstuntoms respublikoms.

Tokie reiškiniai Lietuvoje tęsiasi ir visą praėjusią savaitę. Buvo daroma visokios nuolaidos, kad prasiųdėtų nutrūkusios derybos, Ypač buvo norima ko greičiau išieiti į laisvąją rinką ir aptvarkyti ekonominius įstatyminius reikalus. Gal kiek ir paskubinant, imant Lenkijos pavyzdį, buvo daugelių dalykų paskelbtos kainos. Maisto kainos buvo pakeltos net 3.2 % Tai išnaudojo minėti Lietuvos nepriklausomybės priešai, į talką įvilioję mažai uždirbančius. Suorganizavo demonstracijas, staigų parlamento pastato puolimą, langų daužymu ir durų išvertimu, šaukė, kad vyriausybė atsistatydintų.

Ne vien dėl tų priežasčių, bet jau ilgesnį laiką tarp parlamento ir vyriausybės esančios įtampos atsistatydino min. pirm K. Prunskienė su visa vyriausybe. Parlamente už atsistatydinimą balsavo 72, prieš 27 ir 8 susilaikė. Taigi buvom likę be vyriausybės, nors ji buvo paprašyta eiti pareigas, kol bus sudaryta naujoji.

Tuo pačiu laiku Lietuvoje esanti Sovietų Sąjungos kariuomenės daliniai pradėjo gaudyti į kariuomenę nestojusius naujokus (tokių yra net virš 90%) ir iš kariuomenės pasitraukusius. Buvo dedama pastangų, tartis su kariuomenės vadovybe, kad laikytųsi seno pažado ir naujokų negaudytų. Iš to niekas neišėjo.

Kariuomenės tankai ir kitos karinės mašinos pradėjo judėti iš savo bazių ir dar labiau įtempė padėtį. Tuo pasinaudojo Nobelio taikos premijos laureatas, Sov. Sąjungos prezidentas Gorbačiovas ir Lietuvai, vietoj derybų atnaujinimo, atsiuntė ultimatumą, kad panaikintų visus po kovo 11 d. priimtų įstatymus bei nutarimus, kad Lietuvoje tuoj būtų vykdomi Sovietų Sąjungos konstitucija ir visi įstatymai.

Mūsų parlamento pirmininkas Vyt. Landsbergis į tai atsakė kieta kalba. O iš Sovietinės kariuomenės vadų buvo pasakyta, kad Gorbačiovo įsakymu, į Lietuvą tvarkos "palaikyti" siunčiami parašiutininkai.

Kiek Lietuvoje tų parašiutininkų dabar yra, sunku pasakyti. Vien Vilniuje jų esą virš 1000. Šiaulių kariniams aredrome per vieną dieną nusileido virš 30 lėktuvų su tokiais parašiutininkais. Kiek įvažiavo kitais keliais, kas gali suskaičiuoti. Tik buvo užsiminta, kad į visas tris Baltijos valstybes bus atsiųsta apie 6000 parašiutininkų.

Parašiutininkai pirmiausia pradėjo pulti svarbesnius pastatus Vilniuje. O kiek vėliau ir kitose Lietuvos vietose. Pastatų ir juose dirbančių ginti, V. Landsbergis kvietė Lietuvos patriotų talkos. Jų atsirado tūkstančiai. Ir jie, dieną naktį budėdami, ne ginklais, bet savo kūnais, daug kur terorinį spaudimą atlaikė. Iš lietuvių pusės būta heroiskų pasižadėjimų ginti parlamentą iki mirties. Taip pasižadėjo pats V. Landsbergis ir kiti parlamentarai.

• **ŠIAS ŽINIAS** atiduodant spaudai jau buvo žinoma, kad naujuoju ministru pirmininku išrinktas, Vytauto Landsbergio pristatymu, Albertas Šimėnas 40 metų, ekonomistas, Lietuvos parlamento atstovas. Tai esąs taikus, darbštus, mokąs su įvairių pažiūrų žmonėmis gerai sugyventi. Už jį parlamente balsavo 78, prieš 1 ir 29 susilaikė.

Min. pirm. A. Šimėnas, po priesaikos pasakė trumpą kalbą, kad jis bandysiąs su Sovietų Sąjunga ieškoti taikios derybų kalbos, bandysiąs glaudinti parlamento ir vyriausybės darbą, iš visų būsimų vyriausybės narių reikalausiąs darbštumo ir darbų slinkties gretumo.

Naujasis min. pirmininkas, po išrinkimo jau sekančią dieną pristatė 11 ministerių parinktų iš senosios vyriausybės ir juos prisaikdino sovietiniams tankams vykdant teroro veiksmus parlamento rūmų pašonėje.

Svarbiai užsienio ministerio vietai parinktas tas pats, buvęs ministeris Algirdas Saudargas

• **PER NORVEGLIJĄ** atėjusiomis žiniomis sakoma, kad naujasis min. pirm. A. Šimėnas su šeima yra

Laiškas iš Lietuvos...

Dar prieš siaubingus įvykius

Kokią Lietuvą radau po trijų mėnesių?

Dr. Antanas Butkus

Į Lietuvą sugrįžau po trijų mėnesių pertraukos. Tai didelis laiko tarpas, tačiau čia matau gana daug pasikeitimų, o jie, deja, ne į gerąją pusę: krautuvų lentynos ištuštėjo, būtiniausių prekių didžiausias stygius, maisto produktų taip pat. Per 17 metų daug kartų viešėjau Lietuvoje, tačiau tik pirmą kartą pamaciau, kad trūksta sviesto, sūrio, kiaušinių. Tiesa, balto sūrio dar užveža, sviesto kartais taip pat. Tačiau prie jų ilgos eilės. Kadangi mano brolio dukra, kurios bute gyvenau, dirba ilgas valandas, šalia to vakarais mokosi anglų kalbos ir dar lanko profesinius pasitobulinimo kursus, tai ji visai neturi laiko stovėti eilėse – šią pareigą noriai pa-

siėmiau aš. Eilėse daug šnekų išgirsti – apsišviesti. Malonu, kad mano tarsena manęs neišduoda, tad esu laikomas vietiniu, prie kurio galima drąsiai savo nuomonę reikšti ir apie savąją valdžią ir apie "Didįjį brolių".

Paskutinį kartą buvau Blokadose metu, tačiau tuomet tokio maisto trūkumo nebuvo. Anaipol, nenoriu tvirtinti, kad ir dabar grėsia badas. Ne! Tik reikia daugiau laiko ir apsukrumo tą maistą sumedžioti – ilgiau eilėje pastovėti. Yra turgus, kuriame visokių gerybių pilna, tik kainos ten žymiai aukštesnės, kurios, iš algos gyvenančiam darbininkui, o ypač profesionalui, neįkandamos. Pastaruoju metu

žymiai pakilo žmonių irzlumas, nepakantrumas, neapykanta. Tai jaučiama pokalbiuose, ar net spūsties metu viešajam tranšorte. Tiesa, dabar Vilniuje transportas retesnis, tad ir spūstis daug didesnė, negu kad buvo vasarą – turbūt taupoma elektros energija.

Žmonių nuotaiką labai neigiamai veikia gasdinimai, jie ypatingai padidėjo TSRS deputatų suvažiavimo metu, kurį, kaip žinote, boikotavo visos trys Pabaltijo valstybės. Nors R. Nišanovas, girdamas sąjunginę sutartį tvirtino, kad ją svarstė visos 15 respublikų. Pagal Nišanovą atsisakiusių respublikų teritorijose kai kurios partijos, judėjimai pareiškė norą dalyvauti svarstymuose ir buvo pakviestos. Estas V. Palmas mėgino įkalbėti deputatus atskiru klausimu apsvastyti ir pripažinti suvereninteto ir nepriklausomybės deklaracijas, Suvažiavimas 1076 balsais "prieš" nesutiko.

Severdnazė buvo kaltinamas dėl sutarčių su Vokietija sudarymo, dėl per greito Sovietų kariuomenės išvežimo, dėl armijos siuntimo į Persų įlanką. Severdnazė iš savo pusės apkaltino demokratų ir reformatų, kad jie išsilakstė, ar sulindo į krūmus. Jis protestavo dėl artėjančios diktatūros (Prezidentinio valdymo) ir atsistatydino iš užsienio reikalų ministerio pareigų. Pabaigai dar pareiškė, kad: "diktatūros įvesti nepavyks! Atcitis priklausau demokratijai ir laisvei."

Lietuvos žmonės labai su sirūpinę dėl tariamų incidentų su kariuomene. Klaipėdoje buvo įvestas nepaprastasis stovis mieste – šarvuočiai patuliavo Klaipėdos gatvėse.. Laimei, šis stovis dabar atšauktas ir kariškiai nebesitrunko gatvėse. Sovietai, matyt, pabūgo neigiamos reakcijos iš užsienio, nes tariami incidentai žmonių neįtikino dėl jų autentiškumo. Lietuvos žmonės tebėra ramūs viduje ir nesiduoda būti lengvai išprovokuojami. Toks be gėdiškas rusų elgesys, žinoma daug nervų kainuoja. Kaip minėjau, ekonominė padėtis Lietuvoje žymiai pablogėjo, tačiau žmonių nusistatymas dėl nepriklausomybės ir dėl savos valdžios žmonių atžvilgiu nepasikeitė. Tas jų nusistatymas tebėra nuostabiai pastovus: 79–82% vis pasisako už Lietuvos nepriklausomybės pilną atstatymą; premjerė K. Prunskienė, (Nukelta į 8 psl.)

dingęs ir Parlamentas min. pirmininku staiga paskyrė Gediminą Vagnerį o jo pavaduotoju Zigmą Vaišvilą.

• **LIETUVA** naujuoju Sovietų Sąjungos siautėjimu mūsų krašte, vėl atėjo į pasaulinės spaudos pirmuosius puslapius. Spausdinamuose straipsniuose jaučiama Lietuvai gili užuojauta, bet ką dabar turėtų galingosios valstybės daryti, be eilinių protestų, kaip ir neužsimenama.

Net ir JAV prezidentas G. Bushas, kalbą apie jo susirūpinimą dabartine Lietuvos padėtimi, nieko konkretaus nesako ir tokia jo neaiški kalba prapuola tarp jo paties lūpų. Lietuvoje tik džiaugiamasi, kad JAV konsulas Leningrade dabar yra Vilniuje, visus įvykius stebi ir teisingai informuoja Washingtoną.

• **ŠIUO METU**, kada Lietuvoje daug kur normaliai neveikia telefonai, kada sutrugdytos ir kitokios susižinojimo priemonės, dabar sunku pasakyti apie užimtus pastatus ir nukentėjusius žmones. Tik žinoma, kad yra sunkiai sužeistų nuo kareivių šūvių, tankų greito važinėjimų, kad į ligonines skubiom operacijom paguldyta visa eilė Lietuvos teises ginusių Lietuvos piliečių. Ginant televizijos ir radijo bokštą yra užmuštų ir virš šimto sužeistų. Tai mūsų tautos aukos ginant atkuriamą Lietuvos nepriklausomybę.

Šeštadienio naktį jau neveikė įprastinis Vilniaus radijo pranešimas užsieniui.

• **VAKARŲ VALSTYBĖS**, kurios sudaro NATO, kreipėsi į Kremlį, kad baigtų kariuomenės kišimąsi į Baltijos valstybes ir tartųsi su jų vyriausybėmis. Su panašiu prašymu ir raginimu kreipėsi ir Popiežius Jonas Paulius II, kuris dažnom progom rodo simpatiją Lietuvai, kaip Lenkijos kaimynai ir katalikiškam kraštui. Į Gorbačiovą du kartus telefonu kreipėsi ir V. Landsbergis, kad atšauktų kartų kariuomenės siautėjimą, bet Gorbačiovas neatsiliepė.

• **LIETUVOJE** jau senokai yra pasirodę savi pašto ženklai. Su tokiais ženklais ir ant vokų atspausťais – Lietuvos Respublika užrašais, yra gauta laiškų ir Amerikoje.

Tokių pašto ženklų, atspausťų Vokietijoje, nauja siunta buvo siunčiama per Lazdijų pereinamąjį punktą. Matyt, apie tai gerai žinojo sovietiniai pareigūnai, tų ženklų siuntos Lazdijuose laukė ir juos visus paėmė.

Tokių lietuviškų pašto ženklų buvo atspausťa už 18,000,000 rublių ir jų spausdinimas kaštavęs 60,000 vokiškų markių.

Lietuviški pašto ženklai buvo naudojami visose trijose Baltijos respublikose. Į kitas sovietines respublikas jie buvo neįsileidžiami. Koks tolimesnis tų konfiskuotą pašto ženklų likimas, kol kas nežinoma.

• **RYGOJE** esančioje didžiojoje spaustuvėje, kuri dabar užimta sovietinės vidaus reikalų kariuomenės, buvo spausdinama per 20 latvių laikraščių. Dabar ten spausdinama tik 3 laikraščiai, o kiti ieškosi naujų spaustuvių. Net tyrinėjamos galimybės spausdinti Lietuvoje. Bet ir Vilniaus didžiosios spaustuviės likimas kol kas nežinomas ten slaučiant parašiutininkams.

KŪRYBA IR MOKSLAS

Australijos Lietuvių Dienos

Antanas Laukaitis

Praeitų metų gruodžio 26-31 dienomis Melbourne vyko jau šešioliktosios Australijos Lietuvių Dienos, kurių programoje buvo: Literatūros ir dainos vakaras, jaunimo talentų pynė, meno ir tautodailės paroda, tautinių šokių šventė, dainų šventė, teatro spektaklis, iš Lietuvos atvykusio kvarteto koncertas, kultūros popietė, Australijos Liet. Tarybos posėdžiai ir naujos valdybos rinkimai, organizacijų suvažiavimai. Lietuvių Dienų metu vyko ir Jubiliejinė 40-ji Australijos Liet. Sporto šventė, bei, viskam pasibaigus, skautų stovykla.

ATIDARYMAS.

Lietuvių Dienos prasidėjo iškilmingomis pamaldomis Melbourne St. Patrick katedroje gruodžio 26 dieną. Pamaldas celebravo iš Lietuvos atvykęs vysk. A. Vaičius, su kun. dr. P. Daukniu, kun. St. Gaideliu, kun. J. Petraičiu ir kun. J. Petrausku. Pamaldose dalyvavo ir Melbourne vyskupas J.O'Connell. Pamaldų metu giedojo jungtiniai Melbourne Dainos ir parapijos chorai, vadovaujant dirigentui P. Morkūnui. Prie altoriaus garbės sargyboje stovėjo organizacijų ir sporto klubų atstovai su savo vėliavomis. Pilnai didžiulei katedrai susirinkusių tautiečių sveikinimo žodį tarė Melbourne vyskupas ir pagrindinį pamokslą, labai nuoširdžiais žodžiais, pajvairintais gražiais tautinės poezijos posmais, pasakė svečias vysk. A. Vaičius. Pamaldose dalyvavo ir Lietuvos ministrė pirmininkė K. Prunskienė.

Po iškilmingų pamaldų tękstantinė minia, vedama

uniformuotų ir tautiniais rūbais pasipuošusių paskirų organizacijų narių, priekyje nešant vėliavas ir palydint policijai, žygiavo link Melbourne miesto rotušės, kur įvyko iškilmingas Lietuvių Dienų atidarymas. Trimitų garsams palydint, į rotušės iškilmių salę įėjo svečiai, tai Lietuvos ministrė pirmininkė K. Prunskienė su savo vyru, Melbourne miesto meras su savo žmona, kviestiniai parlamentarai, valdžios atstovai, Krašto valdybos pirmininkas J. Maksvytis su žmona, šventės vyriausias vadovas H. Antanaitis su žmona ir kiti kviestiniai svečiai. Atidarymas buvo labai išpūdingas, jį pradedant buvo sugiedota Australijos ir Lietuvos himnai. Sveikinimo žodžius tarė Krašto v-bos pirmininkas, Melbourne meras, o pagrindinę atidarymo kalbą pasakė ministrė pirmininkė. Savo kalboje ji nuoširdžiai pasidžiaugė Australijos, nors ir nelabai gausia bendruomene, taip gražiai mokančia lietuviškai tvarkytis ir rengiant jau 16-ji kartą tokias iškilmingas ir gražias Lietuvių Dienas. Ministrė pirmininkė, po savo taip jautrios ir patriotinės kalbos, buvo palydėta dalyvių triukšmingais plojimais ir atsistojimu. Oficialiai šventę atidarius, buvo išpildyta trumpa, bet gera meninė programa, kurios pagrindinę dalį sudarė Melbourne Dainos Sambūris išpildytas šiai šventei parašytas specialus kūrinys, kurį konkursiniu būdu, iš atsiųstų 71 kūrinio, laimėjo kantata, atsiųsta iš Lietuvos. Tai didžiulis patriotinis kūrinys, kurį išpildė Dainos sambūris, diriguojamas

Po pamaldų katedroje žygiuojant į miesto rotušę ...

B. Prašmutaitės. Šventės atidarymas buvo baigtas visiems giedant "Lietuva brangi".

LITERATŪROS IR DAINOS VAKARAS.

Vakare Lietuvių Namuose vyko gerai pavykęs Literatūros ir Dainos vakaras, kurio vaizdingais pranešėjais buvo jaunieji R. Baltutytė ir A. Vaitiekūnas. Savo kūrinius skaitė A. Veščiuonaitė, J.A. Jūragis, E. Žizytė-Garrick, V. Baltutis, M. Malakūnienė, L. Šimkutė, Br. Žalys, J. Mašanauskas, muzikine dalį atliko Melbourne ansamblis "Kanklės", kuriam vadovauja St. Eimutis, Melbourne Folklorinė grupė, vadovaujant B. Saugaitienei ir viešnia iš Kauno solistė V. Povilionienė.

Vakaro didžiausią atrakciją padarė aktorius-poetas K. Genys ir aktorius skaitovas L. Noreika. Abu aktoriai tiesiog iki ašarų savo ilga, be jokių pasirašymų deklamavimais ar tai savo, ar kitų poetų kūriniais, sujaudino gausiai atsilankiusius svečius. Ir tai buvo labai leng-

vai pastebėti jų tikrą profesionališkumą, kūrinių įtikinanti perdavimą klausytojams, kas tiesiog kvapą užėmė juos besiklausant. Abu aktoriai buvo palydėti ilgais klausytojų plojimais, nes jie šį vakarą iškėlė į profesionalų parengimą. Vakaro vadovė – D. Baltutienė.

JAUNIMO TALENTŲ PYNĖ

Gruodžio 27 dienos vakare Tautiniame Melbourne teatre vyko Jaunimo Talentų vakaras, kurio vadovė buvo B. Karazijienė, programą pranešinėjant D. Čepkauskui. Su silpnaisiais ir geresniais dainų, poezijos, liaudies dainų ir žaidimų pasirodymais, vaidinimėliais, "Antro kaimo" fragmentais ir vaidinimais, bei muzikiniais išpildymais, pasirodė Melbourne, Adelaidės ir Sydnėjaus jaunieji talentai, kurių kai kurie išpildyti dalykai buvo tikrai geri ir žiūrovų šiltai sutikti. Džiugu, kad ir mūsų jaunimas įstengia surengti savo meninius vakarus ir kartu su vyresniaisiais gražiai dalyvauti Lietuvių Dienose.

MENO IR TAUTODAILĖS PARODA.

Šios dienos popietę vyko Meno ir Tautodailės parodos atidarymas. 70-ties metų Lietuvos Nepriklausomybės sukaktuvėse 1988 metais buvo įsteigtas Vinco ir Genovaitės Kazokų vaizduojamojo meno 10.000 dolerių fondas iš kurio palūkanų per Australijos Lietuvių Fondą, Lietuvių Dienų meno parodos metu, yra paskiriamos dvi 1000 dol. vertės premijos už grafikos ir skulptūros ar keramikos darbus lietuviškomis temomis. Šias premijas laimėjo L. Vaičiulevičius iš Tasmanijos už trijų dimensijų lietuviškos temos kūrinį ir D. Antanaitienė iš Melbourne už trijų dimensijų skulptūrą. Premijas įteikė prof. dr. V. Doniela, kai

parodą atidarė pati premijų įsteigėja dr. G. Kazokienė. Visos parodos vadovas buvo V. Didelis.

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ.

Didžiuliame Melbourne Sporto ir Parengimų centre vyko šios šventės tautinių šokių pasirodymas, dalyvaujant Adelaidės "Žilvinui" ir "Žilvino" veteranams su vadovu V. Strauku, Melbourne "Gintarui" ir "Gintarėliams" vadovė D. Antanaitienė, Melbourne "Malūnėliui", vadovė V. Mockus, Melbourne "Šokdava" vadovė D. Antanaitienė ir Sydnėjaus "Sūkurys ir "Sūkurio" veteranai, vadovaujant M. Cox ir J. Biretui. Viso vakaro vadovė buvo D. Antanaitienė, Garsų ir technikinės ruošos – A. Karazija, pranešėjas V. Alekna. Įrašyta muzika Vilniaus Universiteto Ansamblio, vadovaujamo V. Aleksandravičiaus, muzikantai V. Straukas, A. Gabas ir M. Lucas Liaudies dainų instruktoriai M. Cox, B. Staugaitienė ir A. Patupienė.

Visas šokių vakaras buvo suskirstytas į dvi dalis, pradedant su jungtiniu Audėjėlės šoku ir baigiant taip pat su jungtiniu Malūnu. Programoje pasirodė ir paskiros šokių grupės bei pačių mažiausių Gintarėlių vaikų grupelė, kurie įrodė, kad ir jie gražiai moka šokti ir greitai laiku prisijungs prie savo vyresnių – šokėjų.

Visas šokių vakaras praėjo labai pakilioje nuotaikoje ir, nors dalyvių ir grupių skaičiumi jis buvo mažesnis už praėjusiuosius, tačiau savo labai gražių šokių išpildymu, naujais pirmą kartą matytais ir iš Lietuvos išmoktais judriais šokiais, visi dalyviai susilaukė didelių padėkos aplo-dismentų, kai labai vaizdingi pranešėjo V. Alekno lietu-

(Nukelta į 6 psl.)

Sutinkant Australijoje Lietuvos min. pirm. K. Prunskienę. Priėmė Lietuvių Dienų vadovas H. Antanaitis, K. Prunskienė su vyru ir antroje eilėje aktorius L. Noreika ir G. Žemkalnis.

Prof. dr. V. Doniela įteikia D. Antanaitienei premiją už kūrinių dailės parodoje.

Australijos Lietuvių Dienos...

(Atkelta iš 5 psl.)

viški ir angliški komentarai buvo maloniai svečių sutikti. Už visą taip malonų vakarą nuoširdi padėka priklauso ne tik visiems šokėjams, vadovams, bet ir vakaro šeimininkei D. Antanaitienei, kurios rūpestinga ranka buvo jaučia ma visur.

DAINŲ ŠVENTĖ.

Dainų šventė mūsų Lietuvių Dienose yra vienas iš svarbiausių meninių pasirodymų. Šiais metais šventėje dalyvavo: Adelaidės "Lituania" – vadovai N. Masiulytė–Stapleton ir V. Straukas, Geelongo Lietuvių choras, vadovė–G. Pranauskienė, Melbourn "Dainos Sambūris", vadovės D. Levickienė ir B. Prašmutaitė ir Sydnėjaus "Daina", vadovai B. Aleknaite ir J. Ankus. Šventėje turėjo dalyvauti ir Kauno Vyrų choras "Perkūnas", vadovaujamas A. Viesulo, tačiau iš 40 turėjusių atvykti dainininkų bilietus Maskvoje gavo tik 10 ir, vietoj pilno choro, jie padarė labai gerą kvartetą, vėliau duodami ir paskirus koncertus.

Šventės koordinatorius buvo V. Ališauskas, akomponatoriai P. Čelna ir Z. Prašmutaitė ir pranešėjos B. Karazijienė ir Kr. Didelytė. Šventė buvo tikrai labai įspūdinga, pasirodant jungtiniam mišriam, vyrų ir moterų chorams, bei paskiriems savo miestų chorams. Pirmoje dalyje, ypatingai moterys buvo labai gražiai pasipuošę išieginėmis ilgomis suknelėmis, kai antroje dalyje visos dėvėjo tautinius drabužius. Repertuare buvo ir daug naujų dainų su choralais dainuojant solo partijas olandui J. Blansjaar, kurio žmona yra lietuvė ir jis pilnai įsitraukė į lietuviškąjį Sydnėjaus gyvenimą, šokdamas tautinius šokius ir dainuodamas chore, o taip pat ir B. Kymantienė. Pats įspūdingiausias vakaro parengimas buvo pabaigoje atlikta ištrauka iš operos "Jūra-

tė ir Kastytis", muzika K.V. Banaičio ir libretas Br. Buivydaitės. Šiame pastatyme dalyvavo pianistė Z. Prašmutaitė, vargonininkas J. Ankus, mušamieji instrumentai P. Carroll, J. Richmond, fleitistė N. Sližytė, čelistė I. Brovedani, deklamatorė D. Antanaitienė ir viso to sunkaus pastatymo dirigentė D. Levickienė. Šventėje ypatingai gerai pasirodė jungtiniai chorai, žavėdami savo stipriais balsais ir geru dainų išpildymu, tačiau paskutinis išpildymas iš "Jūratė ir Kastytis" pralenkė viską ir dirigentė bent kelis kartus turėjo vėl sugrįžti į sceną, nes padėkos garsūs plojimai išreiškė didelę klausytojų padėką visiems išpildytojams ir ypatingai dirigentai.

Scenoje susirinkus visiems šventės dainininkams dirigentams ir muzikiniam personalui, vadovas V. Ališauskas padėkojo visiems dalyviams ir jie buvo apdovano ti paskiromis ir iš Lietuvos svečių atsivežtomis dovanomis. Švenčių tradicinės kanklės buvo perduotos sekančios Dainų šventės rengėjams – Sydnėjaus chorui "Dainai", kurio vadovas K. Protas perėmęs jas pakvietė visus choristus ir svečius atsilankyti 1992 metais į Sydnėjų. Koncertas buvo baigtas Lietuvos himnu, kurį dirigavo svečias iš Lietuvos A. Viesulas, prieš tai su savo kvartetu sudainavęs kelias dainas.

MELBOURNO JAUNIMO TEATRAS.

Švęsdamas savo įsikūrimo 10-tį šis jaunimo teatras suvaidino A. Kairio 3-jų veiksmų komediją "Ku Kū". Veiksmas vyko gražioje turtingo lietuvio, gyvenančio Čikagoje, rezidencijoje. Vaidintojai: J. Mašanauskas, R. Lipšienė, V. Jokubaitytė, A. Pranckūnas, L. Baltutytė, R. Didelis, L. Tigani, A. Bruožis, A. Karazija. Režisorius ir scenografas A. Karazija. Padėjėjai: A. Butkutė,

V. Antanaitis, Kr. Didelytė, M. ir R. Baltučiai. Ši linksma komedija, parodant dabarties gyvenimą Amerikos lietuvių tarpe, buvo vaizdingai jaunųjų aktorių parodyta scenoje.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SUVAŽIAVIMAS.

Lietuvių Dienų metu vyksta ir Australijos Lietuvių Bendruomenės Krašto Tarybos atstovų suvažiavimai. Melbourne buvo jau XXII-sis. Suvažiavimų metu vyksta vykdomųjų organų, paskirų organizacijų, Bendruomenės laikraščio "Mūsų Pastogės", Baltų Tarybos ir kt. pranešimai. Melbourne pirmą

kartą pranešimą padarė ir Lietuvos Respublikos vyriausybės atstovas Australijai prof. dr. A. Kabaila, o taip pat ir Lietuvos ministerė pirmininkė K. Prunskienė. Po visų pranešimų, diskusijų, paskirų rezoliucijų, pasiūlymų, klausimų ir sumanymų, kas trunka dvi dienas, vyksta rinkimai: Krašto valdybos, Krašto Kontrolės komisijos, Garbės Teismo, Pas. Liet. Seimo atstovų ir rezoliucijų bei sveikinimų priėmimas bei pasiuntimas.

Naujoji Krašto Valdyba, išrinkta sekantiems dviems metams yra iš Canberos. Pirmininkas Viktoras Martišius, gimęs 1939 metais Kaune. Jis yra teisininkas, baigęs universitetą, ėjęs atsakingas pareigas kaip valdžios butų ir paskolų komisierius, buvęs sostinės administratorius (mero čia nėra). Valdžios įstaigose išdirbęs 30 metų, jis prieš dvejus metus išėjo į privačią praktiką. Lietuviškame darbe jis ir yra gerai žinomas, kaip buvęs Lietuvių Klubo, Canberos Apylinkės, Lietuvių Dienų sostinėje 1984 metais, statomo lietuviško paminklo sostinėje pirmininkas, o taip pat dalyvaujamas ir kitose organizacijose. Savo padėjėjais jis turi V. Genį – inžinierių architektą, V. Kabailienę – gimnazijos mokytoją – menininkę, J.J. Kovalskį, baigusį sostinės universitetą ir dirbusį diplomatiniam korpuse, A. Stepanienę – gimnazijos mokytoją, menininkę ir dr. A.

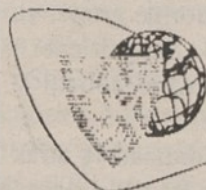
Stepaną – medicinos daktarą. Atrodo naujoji valdyba yra stiprios sudėties ir, reik tikėtis, savo darbą atliks labai gerai.

Visiems parengimams pasibaigus Lietuvių Dienos yra baigiamos tradiciniu N. Metų sutikimu, kuris šį kartą vyko dideliame valstybiniame pavilione, dalyvaujant virš 1000 svečių. Visi svečiai buvo ypatingai gražiai pasipuošę ir jautėsi tikrai šventiška nuotaika, tik tomis dienomis pasitaikęs gan karštokas oras išspaudė ne vieną prakaitėlio lašą bešokantiems. Baliaus metu, kuriame dalyvavo ir ministerė pirmininkė K. Prunskienė su savo vyru ir kitais kviestiniais svečiais, pasveikino visus žymesnius šventės ir lietuviškojo darbo rengėjus, įteikdama jiems po lietuviškąjį išdirbinį ar paveikslą.

Esant labai smagiai ir gerai nuotaikai, net nebuvo pas tebėta, kai ir vidurnaktis atėjo. N. Metai buvo sutikti visiems giedant Lietuvos himną, o po to sveikinimai, bučiniai, šampanas ir linkėjimai, linkėjimai. Senieji metai buvo tikrai labai gražiai palydėti, o naujieji dar gražiau sutikti. Tikėkimės, kad šie metai bus taip pat daug geresni ir laimingesni mūsų Tėvynei Lietuvai.

(Bus daugiau)

Skaityt kit ir platinkit
DIRVA

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ LITHUANIAN WORLD COMMUNITY

2968 Compton Road • Cincinnati, Ohio 45251-2699 U.S.A.
TEL: (513) 522-3795 • or • (513) 745-3710 • FAX: (513) 522-3796

Lietuviams esame mes gimę.

Lietuviams turime ir būt!

Kraštų Bendruomenių pirmininkams,
Valdyboms ir visai Lietuvos išeivijai

Sausio 14, 1991

Brangieji Broliai ir Sesės,

Mūsų TĖVYNĖ-LIETUVA šiuo metu yra dideliame pavojuje! Sovietų armija ir desantininkai kovo 11-12dd. pradėjo militarinę akciją prieš Lietuvos Respublikos vyriausybę ir taikdus, beginklius gyventojus. Visi šie veiksmai reiškia Lietuvos okupacijos atnaujinimą.

Lietuvių tauta po ilgos priespaudos ir baisaus teroro buvo pradėjusi atgauti viltį laisvei ir laisvės ženklai didėjo ir plėtėjo: 1988m. Atgimimo Sąjūdis ir 1990.03.11 buvo paskelbtas Augščiausios Tarybos aktas, kuriuo buvo atstatyta Lietuvos Respublikos NEPRIKLAUSOMYBĖ.

Deja, dabartiniai įvykiai yra visos vilties pakirtę. Dabar lietuvių kraujas jau laisto Vilniaus gatves: nekalti, beginkliai žmonės yra žudomi ir sužeidžiami.

Jokiu būdu negalime leisti, kad Vakarų valstybės pasiliktu tik šios tragedijos stebėtojomis. Mes prašome visą išeiviją išvystyti tvirtą akciją, stengiantis paveikti savo kraštų vyriausybes, kad jos darbas, o ne tik žodžiais padėtų Lietuvai, prašyti, kad Vakarų valstybių vyriausybės išreikštų savo pasipiktinimą šiuo terorizmu ir reikalautų jo sustabdymo. Jūsų kraštų vyriausybės TURI TUOJPAT pripažinti demokratiškai išrinktą Lietuvos Respublikos Augščiausiąją Tarybą ir jos patvirtintą vyriausybę.

Sovietų Sąjungai turi būti nutraukiama bet kokia ekonominė ir finansinė pagalba, kol bus naikinamos demokratinės institucijos, pažeidžiamos - ir dar labai grubiai - žmogaus teisės.

Mes pripažįstame legaliai išrinktą Augščiausiąją Tarybą su gerb. Vytautu Landsbergiu priešakyje. Mes remiame šios Tarybos patvirtintą Vyriausybę ir remsime, kiek galėsime egziliinė vyriausybę, jeigu būtų priežasčių jai atsirasti.

Suaukime jėgas ir surakime rankas visi šaukime, prašykime ir reikalaujame Lietuvos tragedijos sustabdymo. Taip pat mes raginkime visus vėl atgaivinti ir suaktyvinti PAGALBOS LIETUVAI vėjus, nes ir materialinė pagalba ypač dabar labai reikalinga. Neprarasdami vilties prašykime Viešpaties pagalbos mūsų kenčiančiai Tėvynei.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdyba

Išpažintis pasiūlyta tema (2)

Jelcinas kaltina partiją, kad iš anksto nebuvo išvėlta viena konfliktinė situacija ir nebuvo užkirstas jai kelias. Nei vienas krizinis momentas nebuvo teisingai išspestas: Valstybinės įmonės ir ko operacijos įstatymai, Kainų Karabachas, Pabaltijys ir t.t. – Kiekviena aštri situacija pirmiausia buvo paverčiama padėtimi be išeities, paskui tarsi specialiai priimamas neteisingai sprendimas, o po kelių mėnesių mėginama, su dideliais nuostoliais, jį ištaisyti. Poreikia tokie dideli, kad TIKRĄ KOMUNIZMĄ KOL KAS PAVYKO SUKURTI DVIEM DEŠIMTIMS ŽMONIŲ. (116)

Knygoje B.J. nupasakoja kaip labai išlaidžiai yra aprūpinami aukšti pareigūnai. labiausiai jį slėgė viso to beprasmiškumas, nekalbant apie socialinį teisingumą, visuomenės sluoksnius, milžinišką gyvenimo lygio skirtumą. Kam reikėjo taip absurdiškai realizuoti svajonę apie gerovę ir savo paties partinę nomenklatūrą?

Jelcinas išvedžioja, kad nepaisant visų taktikos klaidų, pertvarka nebūtų taip užsikirtusi, jei Gorbačiovas būtų sugebėjęs įveikti save specgerovės klausimais. Jei-gu pats pirmas būtų atsisakęs visiškai nereikalingų, bet

įprastų ir malonių privilegijų. Kai liaudis mato baisią socialinę nelygybę, mato, kad šalies lyderis nieko nedaro, kad pagaliau liautųsi tas begėdiškas partijos viršūnių ištaigavimas liaudies sąskaiton, išgaruoja paskutiniai tikėjimo lašai (121).

Kodėl Gorbačiovas negalėjo to padaryti? Dėl vidinių savybių. Jis mėgsta gyventi gražiai, ištaigingai. Tuo atžvilgiu jam daug padeda žmona. Nei Gorbačiovas, nei žmona nejaučia žmonių reakcijos.

Pertrauką reikėjo pradėti nuo partijos, jos aparato. Į politiką aktyviai išitraukė liaudis. Pabaltijje liaudies frontai iškėlė klausimus, kuriuos spręsti partija vengė – nacionalines problemas (126). Ypač skatinti įvairių nuomonių plėtotę reikia tada, kai susidaro kritiška padėtis, nes tada kiekvienas naujas žodis, kiekviena nauja mintis – už auksą brangesnė. Ir apskritai argi galima atimti žmogui teisę savaip mąstyti?! (127).

Politinis biuras vis garsiau liaupsino Gorbačiovą, vis džiugavo liaupsindamas pertvarką ir nenorėjo matyti, kad konkrečių rezultatų vis nėra. (128)

Jelcinas labai pyko, kad partinis biurokratinis apar-

tas sužlugdė šalį. Reikia keisti supuvusią sistemą, o jie šaukia: neliesk partijos, ji per tvarkos architektę; partijos aparatas nepajudinamas. Neleisime paliesti partijos jūsų purvinomis rankomis (130). Generalinis sekretorius buvo kaip caras, reikšti kokias nors abejones dėl jo veiksmų buvo neįmanoma partinė šventvagystė.

Jelcinas komunistų partijos CK pilnates posėdyje pareiškė: Kritikuoti į akis – tai priimtina, reikalinga, o ne žavėtis pagyromis, kas pamažu, pamažu vėl gali tapti "norma" asmens kultu. Mes negalime to leisti (133). Po to Jelcinas pakartotinai prašė atleisti jį iš kandidato į Politinio biuro narius. Jelcino kalba kritikavo Gorbačiovas ir kiti Politbiuro nariai. Dėl to B.J. sunkiai išgyveno, gulėjo ligoninėje. Buvo paskirtas statybos viceministru, bet jį nuolatos kamavo galvos skausmai ištisas naktis praleisdavo prie jo lovos žmona Naja, ir dukterys. Iro nervai. Norėjo nusižudyti. Kad jis buvo politinis kalinys, juo gerai. Vakarų spauda visą laiką juo domėjosi. (145)

XIX sąjunginėje konferencijoje Jelcinas buvo vieningas ministras, neišrinktas į konferenciją. Dėl to sukilo darbininkija, pagrąsinusi streiku, tad CK nusileido. Korelijoje BJ buvo išrinktas į konferenciją. Galų gale pati liaudis Jelciną reabilitavo, už jį balsuodama beveik 90%. Konferencijoje neleido Jelcinui kalbėti. Gydytojai prileido jam vaistų ir jis negalėjo nieko susivokti, o kalbėti – juo labiau (159).

Per interview TV Jelcinas kritikavo Ligačiovą dėl pertvarkos, socialinio teisingumo, darbo stiliaus. Pertvarką reikėjo pradėti nuo partijos. Toliau ji būtų vedusi paskui savo ir kitus. Bet pertvarkos požiūriu partija atsiliko. Rinkimai turėtų būti visuotiniai, tiesioginiai ir slapti. (161) Taip, mes didžiuojamės socializmu, kas padaryta, bet negalima tuo puikuotis. Juk per 70 metų mes neišsprendėme svarbiausių klausimų – pamaitinti ir apręngti žmones (163). Mafija tikrai egzistuoja. Jeigu pas mus, socialistinėje visuomenėje, ko nors neužtenka, tai stygių turi jausti kiekvienas be išimties. Šią B.J. kalbą labai kritikavo daugelis CK narių, tik sverdloviškietis V. Volkovas pasakė jo adresu gerų žodžių.

Į statybos reikalų k-tą, kur jis dirbo, pradėjo plaukti laiškai, telegramos, maišais, tūkstančiais. Liaudis negalėjo ramiai žiūrėti, neužjausdama, kaip tyčiojamosi iš žmo-

gaus (169). Rezultate už Jelciną (tikriaus sakant prieš aparatą balsavo 89,6% rinkėjų. Prieš suvažiavimą Jelcinas norėjo išsiaiškinti su Gorbačiovu, bet pastarasis nesurado tam laiko. Į AT Jelcinas pakliuvo tik dėl to, kad vienas deputatas užleido jam vietą. Jo tolimesnį darbą vistiek trukdė CK.

Knygos pabaigoje Jelcinas pasisako partijos teoretiniais klausimais dėl nuosavybės, kad žemė turi priklausyti valstiečiams, dėl akcijų, dėl partijos priklausomumo visuomenei, o ne valstybei, dėl religijos laisvės, kad valstybė turi tarnauti žmogui, o ne atvirkščiai.

Po labai įtemptų tarpregioninės grupės deputatų suvažiavimo buvo trumpos parlamentinės atostogos ir Jelcinas atsidūrė JAV. Ta 9 dienų kelionė sukėlė daug triukšmo. Apie ją mes daug girdėjome ir matėme per TV. Kelionėje B.J. miegojo 2-3 valandas per parą. Pamatęs gėrybių pilnas krautuves jam pasidarė labai graudu dėl savo šalies skurdo. \$100,000.00 honorarą paskyrė "Anti Aids" akcijai. Apie jo buvimą JAV "Pravda" rašė, kad jis ten visą laiką girtuokliavo. Maskviečiai tuo netikėjo ir jis gavo tūkstančius palaikančių laiškų, o priešininkai suorganizavo auto avariją ir B.J. atsidūrė upėje. Gi dėl to paskleisti gandai tvirtino, kad B.J. atsidūrė upėje. Gi to paskleisti gandai tvirtino, kad B.J. važiavo pas savo meilužę į vasamą, o ji šliukštelėjo kibirą vandens. Dėl šios šmeižto kampanijos Jelcino populiarumas krito.

Pabaigai Jelcinas sako, kad "mūsų AT yra "gorbačiovinė". Visiškai atsispindi mūsų pirmininko nenuoseklumą, bailumą, pusinių priemonių ir pusinių sprendimų mėgimą. Aukščiausioji Taryba su savo veiksmais vėluoja. Ji visą laiką velkasi įvykių uodegoje, kaip ir mūsų pirmininkas. (186)

Pabaigoje B.J. rašo: "Patys naujausi įvykiai. Po Maskvą sklinda gandai, esą artimiausiame plenumo numatomas perversmas. Norima atleisti Gorbačiovą iš TSKP Centro k-to Generalinio sekretoriaus posto ir palikti jį vadovauti liaudies deputatams. Aš netikiu gاندais, bet jeigu taip įvyktų, aš plenumo balsuosiu už Gorbačiovą. Būtent už jį – savo amžiną oponentą, pusinių žingsnių ir pusinių priemonių mėgėją. (187)

PARAŠTĖS VIETOJE

Apie M. Gorbačiovą daugelis iš mūsų jau anksčiau buvome susidarę gana teisingą nuomonę, kurią šioje knygoje Borisas Jelcinas patvirtina. Gorbačiovo pertvar-

ka nėra nuosekli ir jos koncepcija nenuodugnai išgalvota. Jis gėrėsi pats savimi ir paragavęs valdžios jausmą, praranda realybės pajautimą. Jelcinas teisingai apkaltina Gorbačiovą dėl Pabaltijo valstybių, kad nesupranta jų laisvės troškimo ir dėl to nepadarė teisingų išvadų. Gorbačiovas prarado populiarumą sovietų žmonėse ir dėl to nedrįso eiti į rinkimus dėl Sovietų sąjungos prezidento posto. Tą postą jis pats sau pasiskyrė be rinkimų.

Jelcinas iš kitos pusės yra labai populiarus tautiečių tarpe, nes jo politika yra diametraliai priešinga Gorbačiovo politikai. Tiesa, jie abu yra komunistų partijos auklėtiniai, tačiau Jelcino credo – valstybė ir partija turi tarnauti žmogui, o ne atvirkščiai, kas labai nepatinka biurokratų nomenklatūrai ir ji visokiais būdais stengiasi Jelcinui pakenkti. Jie ypatingai bijojo prileisti Jelciną prie politikos. Nežiūrint to, Jelcinas rinkimuose į AT laimėjo apie 90% balsų, kai tuo tarpu Gorbačiovas rinkimų vengia "kaip žydas kryžiaus".

Sunku tikėti, kad Jelcinas susitaikys su Gorbačiovu, tad mums svarbu atspėti kokią liniją jis užims Pabaltijo valstybių atžvilgiu. Džiugu, kad Lietuvos vyriausybės užmezgė santykius su Rusijos respublika ir kad pastaroji nori tiesiogiai prekiauti su mūsų tėvynėmis. Jelcinas atsisakė pasirašyti "Federalinės" sutarties su Sovietų sąjunga". Jis mano, kad respublikos turi pirma tapti nepriklausomomis, o paskui tik derėtis dėl sutarties su Sovietų sąjunga. Toks jo galvojimas mums labai pakeliui. Tad dėl tokių priežasčių mums atrodo, kad arčiau pažinti Jelciną yra pravartu. Jo knyga apie save patį ir apie jo santykius su Gorbačiovu suteikia mums tą galimybę.

Parengė A Butkus

• DONATAS ŪSAS, Maspeth, N.Y. atnaujinamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.

• J. YURKUS, Etobicoke, atnaujinamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• ROMAS PUKŠTYS, TRANSPAK firmos savininkas, praneša, kad vėl važiuoja į Lietuvą vasario mėn. pradžioje.

P pinigai pervedami doleriais jūsų gimimėms.

Pigiai perkami nauji automobiliai.

Atsiskaityti iki vasario 6 d.: TRANSPAK, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629. Tel. (312) 436-7772.

DVI KELIONĖS Į LIETUVĄ PER RYGĄ IŠ BOSTONO ir NEW YORKO – lėktuvo kainos ten ir atgal.

\$801.00 PER KOPENHAGĄ:

Sąlygos: Oro bilieto pirkimas 30 dienų prieš išskridimą; Kelionės ilgis: mažiausiai 7 dienos, ilgiausiai 21 diena.

\$855.00 PER HELSINKI:

Sąlygos: Oro bilieto pirkimas 21 dieną prieš išskrendant; Kelionės ilgis: mažiausiai 7 dienos, iki 90 dienų.

Šiais skrydžiais gali pasinaudoti asmenys vykstą į Lietuvą su iškvietais ir tie, kurie nori keliauti privačiai.

NAUJOS KELIONĖS Į LIETUVĄ \$1145 iš Bostono ir New Yorko

Sausio 13 d. iki sausio 21 d.

Vasario 16 d. kelionė Vasario 10 d. iki vasario 18 d.

Šv. Velykos Lietuvoje Kovo 24 d. iki balandžio 1 d.

Visos kelionės yra 9 dienų: 7 naktys Vilniuje. SAS oro linija per Rygą.

Tomis pačiais išvykimo datomis yra ir dviejų savaitių kelionės

Smulkesnėms informacijoms ir lankstinukams, kreipkitės į

BALTIC TOURS

77 OAK ST., SUIT 4 • NEWTON, MA 02164 Tel. 617 / 965-8080 • Fax 617 - 332 - 7781

Dar prie siaubingus įvykius...

(Atkelta iš 4 psl.)

AT pirmininkas V. Landsbergis ir premjerės pavaduotojas A. Brazauskas tebėra populiariausi vadovai. Jų "reitingas" tebėra aukštumoje. Šie faktai aiškiai rodo, kad Lietuvos nepriklausomybė tikrai ateis, nežiūrint kokių sunkumų dar teks išgyventi. Parafrazodami Vytautą Didįjį galime tvirtinti, kad "plienas greičiau ištirps į vašką, negu lietuvių ryžtas nepriklausomybės link susilpnės".

Šiandien Lietuva ne taip traukia pasaulio dėmesį, kaip po Kovo 11-tosios. Deja, šiandien tarptautinio nerimo centras – Persijos įlanka. Tai gi daugumas žvalgosi, laukia, lūkuriuoja stabilėsio meto.

Gruodžio pabaigoje Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba, siekdama sudaryti kuo palankiausias sąlygas deryboms su TSRS nutarė leisti Lietuvos Respublikos valstybinei delegacijai pradėti tarpvalstybines derybas su TSRS be anksčiau nustatyto derybų pradžios protokolo, bet nepažeidžiant Lietuvos valstybės suvereniteto...

Kad ir kokie Lietuvai būtų buvę sunkūs 1990 metai, bet jie pradėjo be kraujo praliejimo. Lietuva vieningai ištverė įvairias provokacijas ir jos laisvės siekimas išliko nepalaužtas. Kovo 11-toji, Nepriklausomybės atkūrimas – neabejotinai pats didžiausias praėjusių metų įvykis. Deja, gal niekas negalėjo numatyti tokios padėties, kokia yra šiandien. Ir vyriausybė ir parlamentas ir politinės partijos nesugebėjo ir neranda jėgų susivienyti. Deja, nebėr Baltijos kelio nuotaikos. Atsirado erzelynė, kaltinimai, li-

guistas atpirkimo ožių ieškojimas, visuotinis nepasitikėjimas žmonėmis – daro Lietuvai žalos daugiau negu prasti santykiai su TSRS, sako Lietuvos vyriausybės vicepremieras A. Brazauskas.

Sąskaitų suvedinėjimas nenutilsta ir išvykose į užsienį, kai atsakingi pareigūnai ir deputatai, viešuose susirinkimuose, konferencijose taip aštrai kritikuoja vidinius tariamus priešus, kad tai smarkiai šokiruoja demokratinę visuomenę ir žmones, išauklėtus visai kitoje dvasioje.

Sunku prognozuoti 1991-tuosius metus. Negalima prarasti vilties, kad Lietuva išsikrapštys iš ekonominių, ūkinių bėdų. Kad tai bus greitai, realių galimybių nesimato, nes dabar yra gerokai pakrikę prekybos ir kitokie santykiai su partneriais už respublikos ribų. Jie gali gerokai apsunkinti gyvenimą. Prie to apsunkinimo ir patys prisidedame, kai į vyriausybės pasiūlymus, įstatymų projektus žiūrima neobjektyviai, nepatiksliai, įtariai. Neišvengiama ir būtina sąlyga 1991-tais metais – intensyvios derybos su Tarybų sąjunga, sugebėjimas manevruoti, kalba A. Brazauskas interview su Tiesos korespondente O. Gritientiene. Būtinios sutartys dėl nuosavybės Lietuvos teritorijoje, dėl komunikacijų, dėl kariuomenės, ryšių, prekybos sutarčių, kurios padėtų tarpvalstybinius pagrindus.

Lietuvos ir kitų Pabaltijo respublikų klausimas Vakarų valstybėse užšaldytas dėl Persų įlankos padėties ir dėl Sovietų sąjungai gresiančios anarchijos – skubama ją šelpiti, kad išbadėję žmonės nesukeltų revoliucijos. Sovietų

sąjungos būseną vaizdžiai aprašė rusų komentatorius: "Anarchija yra tada, kai turi prezidentą, Aukščiausiąją tarybą, respublikos parlamentą, miesto tarybą, komunistų partijos aparatą, kurie vieni kitų nepastebi ir leidžia niekieno nevykdomus dekretus". Tokia yra Rusijos federacija. Kitose respublikose situacija panaši, kai kur artėjanti prie pilietinio karo. Sovietų sąjunga nesubyra į 15 suverenių valstybių vien dėlto, kad dauguma respublikų pačios yra ant subyrėjimo ribos.. Lietuva, žinoma, to subyrėjimo pavojaus neturi ir ji, kaip žinome, deda pastangas iš "sovietinio rojaus" ištrūkti.

O'Brien teigia, kad agresyvios revoliucinės ideologijos mirtis reiškia bet kokios Sovietų karinės grėsmės galą, bet tai dar nereiškia saugumo. Kol dabartinė anarchijos fazė nepakeis naujos valdžios struktūros ir nepasirodys pajėgios efektyviai valdyti branduolinę ginkluotę ir kol nepaaiškės vardan ko toji valdžia bus naudojama, tol to tikro saugumo nebus. Ko ger, nugalėtojais gali tapti grubūs žmonės, ketinantys valdyti pagal Rusijos tradiciją – baimę. Branduolinis šantažas, be abejonės, bus svarstomas naujų vadų kaip viena iš galimybių ištuštėjusių parduotuvių lentynoms pripildyti. Vokietija, kuri jau sumokėjo Maskvai didelę sumą už susijungimą, bus tokio šantažo taikiny.

Sunku įžvelgti kokie bus naujosios Vokietijos su naująja Rusija santykiai. Bet čia gali iškilti tam tikrų nemalonių galimybių, ypačingai tuomet, kai Gorbačiovas ir Kohl'is nebesėdės savose kėdėse.

Užjauzdami Lietuvą ir jos laisvės kovotojus, maskviečiai protestuoja prie Kremliaus sienų. Gilumoje plakatas "Gėda žydams!"

NAUJAS LIETUVOS PRĖMJERAS

Lietuvos Aukščiausioji taryba sausio 10 d. patvirtino pirm. Vytauto Landsbergio nominuotą kandidatą į Ministro pirmininko postą – ekonomistą Albertą Šimėną, ku-

Vieninga Europa, kurioje dominuoja Vokietija, o ją pačią pradėjus spausti Rusijai, gali būti daug labiau suvaržyta.

Iš savo pusės dar norėtume pridėti, kad šio sezono metu pasakytos grakščios kalbos apie artimo meilę, patrijo tiškumą, pasiaukojimą ir pakantrumą bei ištvermę bent dalinai prigyty žmonių širdyse, o tuomet visi bendrai su pasitikėjimu ir viltimi žiūrėsime į šiuos 1991-tuosius metus.

ris buvo išrinktas balsų dauguma: 78 deputatai parėmė jo kandidatūrą, 1 balsavo prieš, 29 susilaikė.

Šimėnas gimė 1950 vasario 17 Anykščių rajone, Paplių kaime. Jis buvo iškeltas Sąjūdžio kandidatu Aukščiausiosios tarybos rinkimuose ir praėjusių metų vasario mėn. buvo išrinktas deputatu Druskininkų rinkiminėje apygardoje. 1967 m. baigė Troškūnų vidurinę mokyklą ir įstojo į Vilniaus universiteto Ekonomikos kibernetikos fakultetą. 1972m. įgijo ekonomisto-matematiko specialybę. Kaip ekonomikos mokslų kandidatas 1972-1984 m. dirbo LTSR Plano komitete Liaudies ūkio planavimo ir Ekonomikos mokslų tyrimo Institute, 1984-1989 m. dėstytoju, 1989 m. buvo išrinktas LTSR Mokslų akademijos Ekonomikos instituto Ūkio mechanizavimo skyriaus vyr. moksliniu bendradarbiu. Šimėnas priklauso centro frakcijai AT-boje. Vedęs, šeimoje auga trys sūnus.

Jis pakeičia Kazimierą Prunskienę, kuri antradienį iš premjerės pareigų atsistatydino.

(LIC)

• REGINA JURKŪNIE-NĖ, Lomita, Ca., atnaujindama Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• BRONĖ THOMAS, Euclid, Oh. atnaujindama Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• VYTIS IR ALGUTĖ VIRBICKAI, Danbury, Ct., atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• URŠULĖ CIVINSKIE-NĖ, Chicagoje, atnaujindama Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

Sovietų tankai apgulę Vilniaus radijo stotį ...

Associated Press

Jei pavėluosite - nesiskųskite

Jurgis Janušaitis

Žvelgiant į kultūrinės veiklos apraiškas, be abejo, didžiausia rūpestį visai išeivijai kelia pats didžiausias, lietuviškosios išeivijos istorijoje sau lygaus neturintis renginys – Lietuvių Muzikų šventė, įvykstanti gegužės mėn. Chicagoje. Lietuvišką visuomenę jau pasiekė apie tą įvykį pirmosios informacijos. Jų ateityje matysime ir daugiau.

Lietuvių Muzikų Šventėje, neabejotina, didžiausias renginys bus Dainų šventė. Jai pasiruošti reikia daug laiko, daug energijos, daug darbininkų. Chorai, dirigentai turi intensyviai dirbti, ruošdami dainų šventės repertuarą. Reikia pasiruošti ge-

rai, kad pačioje šventėje, scenoje nebūtų tik dekoratyviniai statistai, bet visi gerai dainuojantys choristai. Tad šventėje dalyvaujantys chorai, neabejotina, kibs į darbą su visa pilna energija.

Šventei ruošti komitetas pakartotinai prašo, nedelsiant užsiregistruoti apie dalyvavimą pačioje šventėje. Suteikite komiteto prašomas žinias – dirigentas, kiek choristų dainuoja ir t.t..

Kaip paprastai kiekvienam didžiajam renginiui įamžinti yra ta proga išleidžiami specialūs leidiniai. Toks leidinys numatomas išleisti ir šios Dainų šventės proga. Leidinio rūpesčiai atiteko rašytojai Danutei Bindokienei.

Kaip matome, laiko nedaug, o leidinį paruošti užims nemažai laiko. Leidinio redaktorė Danutė Bindokienė ir kreipiasi į visus Dainų šventėje dalyvaujančius chorą, jų vadovus ir prašo iki 1991 m. kovo 1 d., bet ne vėliau, suteikti sekančias žinias. Choro pavadinimas, vietovė, kurioje choras veikia. Choro įsteigimo data. Choro muzikinis vadovas ar vadovai (jei gu yra chormeisteris, akompaniatorius, dirigento pavaduotojas ir pan). Choro valdyba. Visų narių-choristų sąrašas-vardai ir pavardės (vardas turi būti pilnas, ne vien inicialas) abėcėlės tvarka. Svarbesnieji choro renginiai paskutiniųjų penkerių metų laikotarpyje) ne nuo choro įsteigimo pradžios). Dvi nuotraukos: viena viso choro su muzikiniais vadovais; antroji – dirigento arba visų muzikinių vadovų drauge. Jeigu choras veikia mokyklos ribose, prašoma nuotraukose fotografuoti tik choristus ir muzikos mokytojus, apseinant be tėvų komitetų, mokyklų vedėjų ir kitų pašalinių asmenų.

Visas šias informacines žinias siųsti leidinio redaktoriui šiuo adresu: DANUTĖ BINDOKIENĖ, 7155 South Homan Ave. Chicago Ill. 60629. USA.

Leidinio redaktorės Danutės Bindokienės prašymas neatidėliotinas. Įsidėmėtina, kad negavus laiku prašomų informacijų, leidinyje nebus aprašymų ir apie pavėlavusius chorą. Tada nesiskųskime, kad nepatekome į leidinį. O į jį patekti juk yra ir choro veiklos istorija, išliekanti ilgam laikui.

Antra minėta informacija – chorų registracija. Apie dalyvavimą pranešama Dainų šventės komiteto pirmininkui Vaclovui Momkui, adresu 3222 West 66th. Place, Chicago, Ill. 60629. Chorą registruojant reikia pranešti ir apytikrą dalyvaujančių skaičių.

Dainų šventei jau numatyti ir dirigentai. Diriguos Petras Armonas, V. Ralys, J. Govėdas, F. Strolia, R. Kliorienė, D. Viskontienė, D. Polikaitis ir G. Purlys.

Jeigu informacijos vedėjas Juozas Žygas iš komitetų gaus laiku platesnių informacijų, gal bus galimybės spaudoje prisiminti ir chorų veiklą.

Švenčių proga Šventei ruošti komitetas yra išsiuntinėjęs lankstinuką, kuriame yra renginių kalendorius ir bilietų užsakymų anketa. Būtų gera, kad lankstinuko neišmestume, o laikytume iki šventės. Jame sužymėti visi

Po Nobelio taikos premijos ... Sovietinis tankas užgniaužė Lietuvos Laisvės Kovotojų gyvybę, nuogomis rankomis demonstruotojams bandant jį sulaikyti ... Kaip ilgai pasaulis bus pasyvus stebėtojas? Kiek dar aukų įrodymui reikės ??? ...

PREMIJA JAUNIMUI

Dr. Leono ir Irenos Kriaučeliūnų šeima savo mirusiam sūnui ir broliui prisiminti skiria kasmetinę EUGENIJAUŠ KRIAUCĖLIŪNO PREMIJĄ

Premijai skirti sąlygos yra tokios:

1. Eugenijaus Kriaučeliūno 1,000 dolerių premija

renginiai, datos, vietos, laikas. Tai palengvintų dalyviams sekti renginių eigą. Bilietai į įvairius renginius išankstinis užsakymas palengvintų ir Lietuvių Muzikos Šventės rengėjų darbą. Planuokime sekančių metų atostogas ir stenkimės sulėkti iš arti ir toli dideliais būriais į šią didingą kultūrinę manifestaciją, kurioje dalyvauja ir iš Lietuvos daug meninių pajėgų – solistų, choristų, orkestrantų, baleto šokėjų. Ši Lietuvos menininkų talka, savime aišku, daug prisidės ypač prie Lietuvių operos pastatymo "Lietuviai" sėkmingumo.

Tai bus pirmas kartas, kada išeivijos lietuviai susitiks su gausiais Lietuvos menininkais bendrame kultūrinės veiklos darbe.

Tad pradėdami Naujuosius metus, pasiryžkime ant savo pečių išnešti dar vieną ypatingos reikšmės turintį kultūrinį darbą, liudijanti ir lietuviškosios išeivijos gyvastumą.

Lietuvių Muzikos Šventę, kaip žinia, ruošia ir globoja JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenės. Tad jungimės į šią didžiąją talką visa lietuviškoji išeivija.

skiriama lietuviui jaunuoliui, geriausiai pasireiškusiam raštais (lietuvių, anglų ar kita kalba), veikla, organizaciniu veiklumu, ar jaunimo vienetui (sambūriui, tautinių šokių grupei, jaunimo chorui, sporto būreliui), geriausiai reprezentavusiam lietuvių ir Lietuvą vienerių metų bėgyje;

2. 1990 metų premijai gauti asmenis ar vienetus raštu pasiūlo jaunimo organizacijų vadovybės, jaunimo grupės, vyresniųjų organizacijos ar paskiri asmenys iki 1991 m. sausio 31 d. (pašto antspaudas);

3. Premijuotino asmens ar jaunimo vieneto tinkamumui įvertinti sudaroma Jury komisija, kurion po vieną atstovą skiria Pasaulio Lietuvių Bendruomenės jaunimo reikalams vadovas, Pasaulio Lietuvių Jaunimo sąjungos valdyba ir JAV Lietuvių Jaunimo sąjunga, o du atstovus paskiria Kriaučeliūnų šeima.

4. Jury komisija aptarusi asmens ar vieneto tinkamumą premijai, ją skiria balsų dauguma iki 1991 m. kovo 1 d. ir susitaria su Kriaučeliūnų šeima dėl premijos įteikimo laiko ir pobūdžio;

5. Premijai asmenys ar vienetai siūdomi raštu, nurodant tiksliai premijai tinkamumo motyvus, ir siunčiamai:

EUGENIJAUŠ
KRIAUCĖLIŪNO
PREMIJOS KOMISIJAI
13400 PARKER ROAD
LEMONT, IL 60439

• BRUNO ŠILAS, Elizabeth, N.J. atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE

FUNERAL HOME

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345

Petkus Funeral Home
1410 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-863-2108

Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003

Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS
DONALD A. PETKUS

DONALD M. PETKUS
LAWRENCE C. GASUNAS

AMERICAN EXPORT - IMPORT INC.
Chicago, Ill. 60441, U.S.A.

CANADIAN EUROPEAN EXPORT - IMPORT CO.
404 Roncesvalles Ave. Toronto, Ontario, Canada M6R 2M9
Tel. (416) 534-3860 Fax (416) 533-4910

UKRAINE - LITHUANIA - LATVIA - ESTONIA
BYELORUSSIA - MOLDAVIA - CRIMEA
LENINGRAD, MOSCOW

ABSOLUTE NOVELTY - NEVER DONE BEFORE

- Guaranteed lowest priced home parcel delivery – reliable, tested service
- All costs included in the price of the shipment – receiver does not pay anything
- We send parcels with used and new clothing minimum 5kg or 12lbs. NO MAXIMUM LIMIT.
- Standard food parcels - regular and express, delivery in 2 - 3 weeks
- Money forwarding directly to the addressee – hand to hand delivery available
- Flower delivery service provided
- Medical Insurance for visitors (\$121.50 for 3 months) to Canada only.
- Car sales in the U.S.S.R.

In view of the difficult situation in your homeland we are lowering the price of shipment and service in the U.S.A. as much as possible.

Addresses of our authorized dealers

R&R INTERPOSTAIR CO. 1055 BROADWAY, BUFFALO N.Y. 14212 TEL. (716) 894-9880	PIAST ENTERPRISES LTD. 121 RONCESVALLES AVENUE TORONTO, ONTARIO M6R 2K9 TEL. (416) 531-8766
UKRAINIAN GIFT SHOP 11750 MITCHELL, HAMTRAMCK MI 48212, DETROIT TEL. (313) 802-0503	ARKA LONDON 800 DUNDAS ST. E. TEL. (519) 430-5271
BOMAR INC. 4784 1/2 W. BELMONT AVE. CHICAGO 90641 (ILL.) TEL. (312) 738-3138	BIG WIN CENTER 700 BRANT ST. BURLINGTON, ONT. TEL. (416) 639-7647
KAZAN TRADING CO. 83 SHANLEY ST., KITCHENER, ONT. TEL. (519) 743-7663	SILESIA CO. 37 HELLEMS AVE., WELLAND, ONT. TEL. (416) 734-4487

Pasaulio Lietuvių Centras

Kas jis yra ir kam priklauso?

Pasirinktas pavadinimas klaidina kai kuriuos lietuvius, kitiems gal savotiškai skamba ir atrodo, kad tai pretenduoja į viso pasaulio lietuvių ar lietuviybės sostinę. Taip nėra. Pirmoj eilėj, pavadinimas duoda suprasti, kad tai yra centras visiems pasaulio lietuviams, nesvarbu kokiame krašte jie gyvena, svarbu kad lietuviai. Viso pasaulio lietuviai yra mielai priimami dalyvauti centro veikloje ir visi gali tapti Pasaulio Lietuvių Centro nariais.

Antroji vardo pasirinkimo priežastis, tai suburti visus priemiesčiuose gyvenančius lietuvius į vieną centrą – turėti vieną vietą, kurioje klestėtų lietuviška veikla, liutuanistinė mokykla, vaikų darželis, skautų sueigos, posėdžiai, meno parodos, minėjimai, koncertai ir visa kita lietuviška veikla.

Trečioji priežastis, tai vizija turėti didelę vietą, kurioje galėtų tilpti didesnis skaičius lietuviškų organizacijų ir mūsų sudėtinės jėgos galėtų veikti po vienu stogu lietuvių ir Lietuvos naudai. Pasaulio Lietuvių Centras tai tik vardas suburti čia gyvenančius lietuvius kasdieniniai veiklai ir būti ryšys gyvenantiems visur. Tokiu centru gali būti daug visose lietuvių apgyventose vietose, taip kaip yra 30 "World Trade Centers" pasaulyje, kurie atlieka savo paskirtį prekybos srityse, nors turi tą patį pavadinimą. Galima dar palyginti ir laikraštį "Draugą",

kuris vadinasi "World Lithuanian daily", nors yra daug kitų laikraščių ir čia ir Lietuvoje kurie apjungia daug vietovių ir lietuvių. Ar kas klausia ar "Lietuvių Balsas" vienintelis lietuvių balsas? Tai, tiek dėl pavadinimo.

Pasaulio Lietuvių Centras nėra surištas su jokia religija ar politine pažiūra ar organizacija. Visi yra maloniai kviečiami dalyvauti lietuvių veikloje centre ir prisirašyti nariais.

Nariais gali tapti bet koks lietuvis, ar tai tautininkas ar ateitininkas, ar skautas ar reorganizuotos lietuvių bendruomenės narys, ar čekiškas ar lietuvis iš visai kitos valstybės. Labai daug lietuvių nuolatinių dalyvauja centre, nebūdami nariais. Visi esame didelė, sugyvenanti šeima, savo namuose.

1987 metais "Lietuvių Misijos Centras" – lietuvių grupė nupirko De Andreis seminariją Lemonte. Pastatas su 15 akrų žemės sklypu yra atleistas nuo valdžios mokesčių. "Lietuvių Misijos Centro" valdyba tada pavadino visą pastatą "Lithuanian World Center". Centras yra pilnai legalus ir registruotas su Illinois valstybės sekretorium, Attorney General ir Internal Revenue Center.

Kam priklauso Pasaulio Lietuvių Centras? Centras nepriklauso kardinolui ar bet kam kitam, grupei prekybinių ar kokių organizacijai. Centras yra, pagal Internal Revenue Code 501 c 3, ne pelnui skirta korporacija,

kaip Tautos Fondas ir Lietuvių Fondas. Taip kaip Tautos Fondas turi savo narius ir valdybą, taip ir Pasaulio Lietuvių Centras turi savo narius ir narių balsų daugumą renkama valdyba. Sumokėjęs \$200.00 lietuvis tampa nariu ir turi vieną balsą. Niekas negali turėti pagal įstatus, daugiau negu 5% visų balsų, taip kad vienas ar du žmonės negali perimti vadovavimą balsų dauguma.

Likvidacijos atveju, Lietuvių Misijos Centro ir Pasaulio Lietuvių Centro turtas pereis į lietuvių ne pelnui sukurtą korporaciją pagal valdybos nutarimą ir Internal Revenue Code 501 c3. Tautos Fondas, Lietuvių Fondas ir kitos lietuvių organizacijos turi panašius įstatus likvidavimui. Pinigus paaukoję, Pasaulio Lietuvių Centrai negaus jų atgal, nes jau yra nusirašę juos nuo mokesčių valdžiai, bet tie pinigai bus perduoti kitai lietuviškai labdarinės organizacijai, pagal visų narių išrinktos valdybos nutarimą.

Pasaulio Lietuvių Centras, žengdamas į trečiuosius gyvavimo metus yra sparčiai augęs lietuvių veiklos židinys Čikagos priemiesčiuose. Kas met įvairėja koncertų ir lietuviškų renginių programos, daugėja lietuviškų vestuvių skaičius didžiojoje salėje, kuri sutalpina apie 400 svečių. Daugumas iš Lietuvos atvažiuosiu muzikos ir šokių meno ansamblių aplanko P.L.C. su savo programa. Įvairios lietuvių organizacijos ruošia savo tradicinius balius, gegužines, ir minėjimus. Didelės ir mažesnės patalpos žemesniam aukšte, kur veikia Lietuvių Dailės Muziejus, Lietuvos Liaudies Medžio Skulptūra XX amž. ir Tautodailės Galerija, kas met yra užimamos nuolatiniam vartojimui, taip kad pradžioje atrodė neužpildomi plotai greitai mažėja ir yra planingai vartojami. Artimoje ateityje bus nuolatine meno galerija ir fotografijos galerija. Kadaise peržiūrėjęs visą pastatą galvojai, "Ką gi mes su tiek daug vietos darysime, kaip jį apšildysim ir prižiūrėsime, kam tokį didelį reikia?"..., o dabar jau pradėdame galvoti kur mes visus norinčius atsikraustyti į Centrą įkursim. Visa tai pasidaro įmanoma tikrai dideliu skaičiui pasiaukojusių lietuvių, kurie Centre praleidžia daugelį valandų dirbdami įvairiausius darbus, atlikdami įvairias pareigas. Galvotum, kad kai kurie net ten gyvena, nes juos visada ten randi ką nors darant! Pavardžių net negali suminėti, nes jų yra

Leningrade demonstruoja žmonės už Lietuvą – LAISVĘS TANKAIS NEPASMAUGSI

daug. Jie dirba ir tvarkosi Centre taip kaip savo namuose, niekas jų neverčia.

Misijos koplyčioje šventadieniais nuolat dalyvauja mišiose daug žmonių, taip kad jau seniai trūksta vietų visiems atsistėti ir daugeliui reikia stovėti šventorių. Po mišių daugumas eina į salę išgerti kavos ir pasišnektėti su draugais, kas dažnai užsitęsia pusantros valandos.

Reikia maloniai stebėtis, kad P.L.C. per tokį trumpą laiką taip puikiai prigijo lietuvių visuomenėje, taip greitai auga savo veikla ir patalpų vartojimu ir tikra žodžio prasme pasidarė tikras centras. "Tautos jėga vienybėje!" – ar tai ne visų mūsų troškimas? Yra labai malonu, kad bandymas įkurti ką nors Lietuvos ir lietuvių labui pasiseka ir klesti, duoda daug naudos ir tie sunkiai uždirbti ir suaukoti pinigai dirba mūsų naudai. Nevisada taip pasiseka. Yra atvejų, kuriose didelės sumos pinigų Lietuvos garbei yra investuojamos ir po to nieko daugiau nesigirdi, vaisių nematyti.

Pasaulio Lietuvių Centras nebando ir nenori konkuruoti su jokia kita lietuvių organizacija, tai yra tik nauja oazė tremties kelyje, kurioje lietuvis gali sustoti, pasidailinti kelio išpuščiais, gauti vandens atsigerinti ir pasisemti naujų jėgų sau ir Lietuvos nepriklausomybės siekimui.

Pasaulio Lietuvių Centras yra visiems lietuviams, visi yra mielai priimami, su visais sugyvenama. Mes visi turim būti vieningi, visi iki vieno dirbt Lietuvos labui – tada turėsime jėgą paveikti kitus, kurie Lietuvą laiko pavergta ir okupuota. Tokio žodžio kaip "nepasiduokim", galvojant apie savus, pas mus nėra. "Nepasiduokim!" tinka tikrai mūsų visų priešams, tiems kurie neina su mumis, o prieš mus.

Gyvenkime vienybėje ir santaikoje! Vardan tos Lietuvos!

R.P.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

MIRĖ LATVIŲ KALBININKAS

Pernai lapkričio 30 d. mirė latvių kalbininkas, lietuvių literatūros vertėjas į latvių kalbą, Janis Zarinš, pasirašinęs Zarinių Janiu.

Janis Zarinš (1907.3.26 – 1990.11.30), gimė Ogrės vls. Cesio apskr., Latvijoje; mirė Kelso mieste, Washingtono valstijoje, prie Ramiojo vandenyno.

Latvių kalbininkas, pedagogas. Rygos universitete baigė baltistiką. Dėstė latvių kalbą Rygos, Dobelės ir Valkos gimnazijose, o pasitraukęs į Vokietiją – mokytojavo latvių DP stovyklose. Paskelbė studiją apie latvių kalbos tarmes; spaudoje rašė praktiniais kalbos ir auklėjimo klausimais.

Su lietuvių kalba susipažino studijų metais: prof. J. Endzelyno seminare, prof. J. Plakio paskaitose ir A. Raulinaičio dėstytoje kurse. Vieną vasarą praleido Lietuvoje ir, su šiltais išpuščiais sugrįžęs namo, nuo to laiko ėmė gyvai domėtis lietuviš-

kuoju gyvenimu. Įvertėjo darbą jį pastūmėjo dr. Juozo Girniaus veikalas "Tauta ir tautinė ištikimybė". Vėliau Janis Zarinš pasuko į grožinę literatūrą, ir jo dėka daug lietuvių rašytojų prašėko latviškai: Algirdas Landsbergis, Aloyzas Baronas, Alė Rūta, Birutė Pūkelevičiūtė, Anatolijus Kairys, Marius Katiliškis, Kazimieras Barėnas ir kt.

Latvių leidykla "Gramatu Draugs" išleido glėbį jo išverstų knygų; daug apsakymų bei trumpesnių ištraukų atspausdinta įvairiuose latvių žurnaluose, kur Janis Zarinš buvo ne tik aktyvus bendradarbis, bet kelių leidinių iniciatorius ir redakcijos narys.

Tai buvo žmogus, kuris visą savo gyvenimą paskyrė latvių ir lietuvių brolybei ir abiejų tautų suartėjimui. Ne tik jo verstieji autoriai, bet ir visa lietuvių visuomenė liūdi, netekusi nuoširdaus mūsų tautos bičiulio.

(bp)

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ,
PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ,
KREIPKITES Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽINGAI.

Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarcome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablus kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Oh.

• **ALT S-gos** Clevelando skyriaus metinis susirinkimas įvyks 1991 m. sausio 20 d., sekmadienį, 4 val. p.p. Lietuvių Namuose Čiurlionio kambary. Bus svarbūs pranešimai ir naujos valdybos rinkimai.

Valdyba kviečia visus narius ir bendraminčius gau-siai dalyvauti.

• **LINAS MULIOLIS**, clevelandiečių Amandos ir Algio Muliolių dvidešimtmetis sūnus, nuvykęs į Lietuvą studijoms Vilniaus universitete, šiuo metu randasi pačiame įvykių centre: nuo praėjusio antradienio jis yra kartu su 300 kitų, saugančių Parlamento rūmus nuo sovietų kariuomenės užgro-bimo. Linas yra Associated Press reporterio ryšininkas ir vertėjas.

Šį pirmadienį, 4 val. ryto

tiesiogiai paskambinęs tėve-liams, Linas pranešė, kad Kaune ir Rygoje paraptroo periai atsisakę išeiti prieš demonstrantus.

Paskutinėmis žiniomis, vi si užsieniečiai yra apgyven-dinti viešbučiuose ir per bū-sią perLenkiją grąžinti į na-mus.

Ilgokame pasikalbėjime su The Plain Dealer reporte-re Karen Henderson, Algis Muliolis pareiškė, kad ne sū nus turi išvažiuoti iš ten, bet Sovietai turi pasitraukti iš Lietuvos!

PARAMA DIRVAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai aukojo:

K. Čeputis, Ottawa	25.00
D. Ūsas, Maspeth	20.00
Š. Peckus, Northfield	100.00
F. Izbickienė, Westwood ..	100.00

Sovietinės agresijos aukos laidotuvės ...

Kauno vyrų ansamblis Stumbras, koncertavęs Clevelande. Nuotraukoje ansamblio dainininkai su sol. J. Gerulienė, akomponiatore O. Rupšienė ir Clevelando vyrų okteto vadovu V. Žiedoniū. V. Bacevičiaus nuotr.

E. Laniauskienė, Richmond Hts	15.00
Pr. Budininkas, Juno Beach.....	25.00
XY., Cleveland	25.00
M. Kleinaitis, St. Petersburg	15.00
D. Sulmar, Springfield	10.00
L. Virbickas, Danbury	25.00
U. Civinskas, Chicago	25.00
E. Gureckienė, Palos Verdes	75.00
Br. Šilas, Elizabeth	25.00
Vl. Petrauskas, Chicago	10.00
L. Raslaivičius, Elk Grove	5.00
V. Mažeika, Park Ridge	50.00
R. Vaičaitis, Nyack	25.00
V. Stasiūnas, St. Pet.	5.00
A. Mičiulis, Richmond Hill.	25.00
J. Cinkus, Downers Grove ..	10.00
S. Gofensienė, Brockton	5.00
D. Averka, Dorchester	10.00
S. Petrulis, Chicago	10.00
A. Česna, Cleveland	10.00
T. Janukėnas, Dorchester	5.00
J. Ališauskas, Berwyn	5.00
A. Stasaitis, Redford	5.00
V. Janušauskas, Longuevil	5.00
O. Elerts, Chicago	5.00
T. Česnaitis, Wenatchee	5.00
Br. Elsbergas, Surfside	25.00
J. Malskis, Cleveland	5.00
E. Brazauskas, Wickliffe	25.00
S. Kvecas, S. Monica	5.00
Balfo Detroito skyrius	20.00
V. Juodka, Chicago	15.00
A. Dilba, Phila	10.00
Č. Vilčinskas, Gulfport	25.00
V. Gruodis, Westmount	25.00
J. Rimkunas, New Buffalo ..	25.00
A. Gverzdys, St. Catharines	15.00

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

CUSTODIAN COUPLE.
Mature husband and wife needed part-time for luxury Shaker Heights apartment. Compensation includes salary, plus one-bedroom suite, utilities. No children, no pets. For interview, phone 621-6300.

J. Gvildys, Franklin	25.00
J. Lekas, Chicago	10.00
A. Bimbiris, Los Angeles ..	25.00
A. Rukas, St. Petersburg	15.00
S. Mačys, Cleveland	5.00
Pr. Sideravičius, Indianapolis	10.00

R. Jurkūnienė, Lomita	25.00
M. Žemaitis, Amsterdam ...	15.00
Br. Thomas, Euclid	25.00
J. Lapinskas, Chicago	10.00

**Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame.**

Taupa

*Lithuanian Credit Union
Lietuvių Kredito Kooperatyvas*
767 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119
(216) 481-6677

Įsikūręs Nuosavuose Namuose

Taupykite ir Skolinkitės vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

Darbo Valandos:

Antradieniais--ketvirtadieniais nuo 9:00--4:00 p.p.
Penktadieniais nuo 9:00--6:00 v.v., Šeštadieniais nuo 9:00--3:00 p.p.
Sekmadieniais nuo 11:00--12:00 p.p. (DMNP parapijos patalpose)

Visi Bankiniai Patarnavimai

Mokame Aukštesnius Nuosimčius Už:

Taupymo Skaitytas, Certifikatus, IRA, Čekių Skaitytas, ir t.t.

Skoliname Geriausiomis Išsimokėjimo Sąlygomis:

Asmeniniams Reikalams, Automobilių ir Laivų Pirkimui, Namų Remontui (Home Equity), Namų Pirkimui (Mortgages)

Parduodame pinigines perlaidas (Money Orders), Traveler's Checks, Priimame telefono, elektros, šildymo, ir vandens sąskaitytas, Buckeye Cards, Notaro patarnavimai, U.S. Savings Bonds, ir t.t.

*** Klekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios ***
apdrausta iki \$100,000.

Mūsų Tikslas: Ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

**Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt**

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119
Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą rūdiesio valandoje. Didelė aikštė automobi-liams pastatyti.

RITA MATAS - Broker - G.R.I. - C.R.A.

MATAS REALTORS

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS - teisinis patarėjas

NCRMLS

DIRVA

• DR. V. BIELIAUSKAS, PLB pirmininkas, sausio 12 d. telefonu gavo Lietuvos kongreso klubo, Lietuvos Dailininkų, Kompozitorių, Rašytojų kūrybinės

PENKERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A. A.

Jonas Adomonis

1986 m. sausio 2 d., Amžinybėn iškeliavo taurios širdies ir kilnios dvasios Jonas Adomonis. Palaidotas Beechwood kapinėse, Cape Cod'e.

Laikas nepajėgia užpildyti jo paliktos spragos mūsų tarpe.

Už a.a. Jono sielą Šv. Mišios bus atnašaujamos įvairiose bažnyčiose. Prašome maldoje prisiminti a.a. Joną. Tesuteikia jam Viešpats Amžinąją Ramybę!

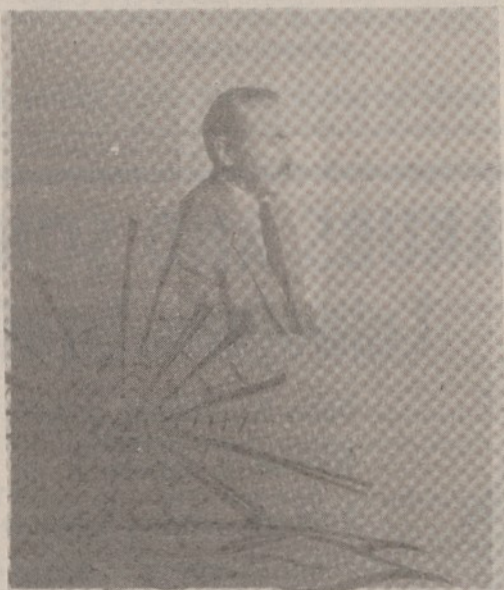
Su liūdesiu ir meile

Žmona Aldona, šeimos nariai ir kiti giminės.

Sausio 28 d. sueina trys metai kaip netekome brangaus Vyro ir Tėvo

A. A.

VYTAUTO IZBICKO

Maldose Jis bus prisimintas šv. Jurgio parapijoje, Norwood, Mass. ir St. Petersburg, Fl.

Felicija T. Izbickienė

sajungų pasirašytą kreipimąsi į viso civilizuoto pasaulio kultūros organizacijas ir visokiausius sambūrius, su prašymu paremti Lietuvos intelektualų pasipriešinimą totalitarinės sistemos atkūrimui ir visomis įmanomomis akcijomis prisidėti prie Lietuvos kultūros gynimo. Apeliuoja į solidarumą ir gerą valią. Laukia veiksmingos paramos prieš atgimstantį totalitarizmą, nes tai yra visų mūsų bendras priešas.

• ŠARŪNAS PECKUS, Northfield, Ill., a.a. Julijos Šalkauskienės mirties prisiminimui, atsiuntė Dirvai auką 100 dol. nuo Peckų šeimos. Ačiū už auką.

• KLEMENSAS ČEPUTIS, Ottawa, Ont., siųsdamas Dirvai auką 25 dol., rašo: "Turime apsiungti, kad sustiprėtų kovos dvasia, laisvėjančiai Lietuvai, kad atiduo-tumėme savo jėgas tą degantį aukurą kurenti. Linkiu Dirvai tam šventam tikslui iš-tvermės atkaklumo!" Ačiū.

• PRANAS BUDINIKAS, Juno Beach, Fl., atnau-jindamas Dirvos prenumera-tą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• CLEVELANDIETIS XY, atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• FELICIJA IZBICKIENĖ, Westwood, Mass., prisiminimui savo brangaus vyro a.a. Vytauto Izbicko, korp. Neo-Lithuania filisterio, tau-tininkų veikėjo, viltininko, atsiuntė Dirvai paremti 100 dol. Ačiū.

• VYTAS IR DALIA GRUODŽIAI, Westmount, Que., atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• VACLOVAS IR VAN-DA MAŽEIKAI, Park Ridge, Ill., atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 50 dol. Ačiū.

• RIMAS IR JONĖ VAIČIAIČIAI, W. Nyack, N.Y., atnaujindami Dirvos prenu-meratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• ANTANAS MIČIULIS, Richmond Hill, N.Y., atnaujindamas Dirvos prenu-meratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• BRONYS IR ALEK-SANDRA ELSBERGAI, Surfside, Fl., atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• E. BRAZAUSKAS, Wickliffe, Oh., atnaujinda-mas Dirvos prenumeratą, pri-dėjo auką 25 dol. Ačiū.

• ČESLOVAS VILČINS KAS, Gulfport, Fl., atnaujin-damas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• JONAS RIMKŪNAS, New Buffalo, Mich., atnau-jindamas Dirvos prenumera-tą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• LIUDVIKA NORVAI-ŠIENĖ, Feasterville, Pa., už-prenumeravo Dirvą, kaip ka-lėdinę dovaną, Genovaitei Avizonis, Philadelphiajoje.

DETROIT

• KLAIPĖDOS KRAŠ-TO prie Lietuvos prisijungi-mo minėjimas įvyks sausio 20 d. šv. Antano parapijoje 10 v. aukojamose už Klaipė-dos vaduotojus šv. mišiose organizacijos dalyvauja su vėliavomis. Po mišių minė-jimas tęsiamas parapijos sa-lėje.

• MYKOLO ABA-RIUS šeima sausio 26 d. 4 v.p.p. Kultūros Centro sve-tainėje rengia Mykolui Abariui 65-tojo gimtadienio pa-minėjimą.

• BALFO VAJUS permai buvo sėkmingesnis už praė-jusių metų vajų. Surinkta 6822.00 dolerių.

• POVILAS ČEČKUS mirė sausio 2 d. sulaukęs 78 metus. Sausio 5 d. po atlai-kytų Dievo Apvaizdos pa-rapijos bažnyčioje pamaldų, palaidotas Švento kapo kapi-nėse. Nuliūdime liko žmona Birutė bei kiti giminės.

A.Gr.

Mielai

A. A.

ADAI PETRAUSKIENEI

mirus, sūnų VIKTORĄ ir jo šeimą, seseris ALDONĄ TAMULIONIENĘ ir EUGENIJĄ REPČYTĘ, brolius ALBERTĄ ir ANTANĄ REPČIUS nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Stasys, Algimantas ir Saulius Šimoliūnai

Mielai senų laikų draugei

DR. GRAŽINAI KRIKŠČIŪNAITEI – KAGANEC

mirus, poniją IRENĄ KRIKŠČIŪNIE-NEJ ir poną KAGANEC giliai užjau-čiame ir kartu liūdime.

Janina Ūsienė ir Gražina Pauliukonienė

A. A.

JONUI MARKEVIČIUI

mirus, sūnui ALBINUI ir visai šei-mai reiškiame gilią užuojautą.

Dr. Juozas ir Giedra Gudauskai

A. A.

POVILUI ČEČKUI

mirus, jo žmonai BIRUTEI ČEČ-KIENEI – ŠAULYTEI, giminėms ir artimiesiems, liūdesio valandoje, reiškiame gilią užuojautą

Jadvyga ir Apolinaras Vebeliūnai